MISIR DİLİNİN GRAMERİ

kitabın orjinal adı :
Egyptian Hieroglyphic Grammer

Tercüme ve Hazırlayan :
Hoi tou Hermou ekgonoi Marvel kai Hazar eisi
Marvel Hazar Abdultengri

—---

Başlangıç Seviyesi İçin Edebiyat.

Giriş. AD. ERMAN, Die Hieroglyphen, Göschen Serisi, 1912, 80 Sf., şifre çözme ve dilbilgisinin kısa bir taslağını ve birkaç metni içerir.

Metinler. Mevcut Dilbilgisi ve Okuma Alıştırmaları tamamlandığında, öğrenci neredeyse veya tamamen tamamlanmış ve cümle biçiminde basılmış metinleri denemelidir. Bunlar şu kaynaklarda bulunabilir: AD. ERMAN, Ägyptische Chrestomathie, Berlin, 1904, 12,50 M.; EA WALLIS BUDGE, An Egyptian Reading Book, Londra, 1896, 18 şilin (hiyeroglif karakterlerle basılmış bir dizi tarihi, cenaze, ahlaki, dini ve mitolojik metinler, bir transliterasyon ve eksiksiz bir kelime dağarcığıyla birlikte); K. SETHE, Urkunden des Ägyptischen Alter-tums: IV. Urkunden der 18. Dynastie, 16 Hefte, Leipzig, 1905 ff., her biri 5 M. Öğrenci, ilerlemesini engelleyecek şekilde açık olmayan ara sıra kelimelerin, formların ve yapıların ortaya çıkmasına izin vermemelidir ve yazıtları orijinal düzenlemeleriyle ele aldığında zorluklar artacaktır. Bunlar için bakınız: Staatliche Museen zu Berlin, Ägyptische Inschriften (1901'den beri, 7 Hefte, Berlin, 1901 ff., her biri 7,50 M.), British Museum'daki Hieroglyphic Texts from Egyptian Stelae, etc. (1910'dan beri, 5 parça, Londra, 1910 ff., her biri 7s. 6d.). Daha sonra, orijinalleri, alçı kalıpları veya fotoğrafları bulunan Müzeler, Enstitüler veya Kütüphanelerdeki yazıtları kopyalamalıdır. Ancak o zaman hiyeroglif yazısının özelliğini ve antik anıtların doğasını anlamayı öğrenecektir.

Dilbilgisi. AD. ERMAN, Ägyptische Grammatik, 3. Aufl, Berlin, 1911. 18 M. (bilimsel ve eksiksiz: James H.Breasted tarafından çevrilen ilk baskı, New York, 1894). K. SETHE, Dasägyptische Verbum, I—II, Leipzig, 1899, 50 M. (temel). EA WALLIS BUDGE, First Steps in Egyptian, Londra, 1895, 12 şilin (sadece kelimelerin kullanımını öğrenme amacıyla bir örnek koleksiyonu, dilbilgisi işlemi yapılmadan). MARGARET A. MURRAY, Elementary Egyptian Grammar, Londra, 1908, 4 şilin (chrestomathy olmadan Mısır dilbilgisinin kısa bir özeti).

Sözlükler. AD. ERMAN, Ägyptisches Glossar, Berlin, 1904, 13 M. (Crestomathie'ye aittir); Zur ägyptischen Wortforschung I—III, Sitzungsberichte der Preussischen Akade-mie der Wissenschaften, 1907, 1912, Berlin, 3,50 M.; K. SETHE, Verbum III, Indices, Leipzig, 1902, 16 M. (neredeyse tüm fiiller, ancak örneklere referanslarla birlikte). HEINE. BRUGSCH, Hierogly-phisch-demotisches WörterbuchI—VII, Leipzig, 1867—1882, 820 M. (kapsamlı ama eski).

Kıpti. Mısır dilbilgisi ve sözdizimini tam olarak anlamak isteyen herkes, ünlü sesleri sağlayan Kıpti dilini incelemelidir: G. STEINDORFF, Koptische Grammatik, 2. Aufl, Berlin, 1904, 14 MMA MURRAY, Elementary Coptic (Sahidic) Grammar, Londra, 1911. Aşağıdaki §8d'ye bakınız.

Tarih. JAMES H. BBEASTED, A History of the Ancient Egyptians, New York, 1908, 1,50 $ (dört harita ve üç planla; aynı eserin 200 resimli daha büyük bir baskısı var; 4,80 $). AA WALLIS BUDGE, A History of the Egyptian People, Londra, 1914 (resimli). EDUARD MEYER, Geschichte des Altertums, 2. Aufl, I, *2* , Stuttgart-Berlin, 1909, 15 M. (tamamen bilimsel ve bibliyografyayla birlikte.)

Kültür Tarihi. AD. ERMAN, Eski Mısır'da Yaşam, çeviren: H., M. Tirard, Londra ve New York, 1894 (411 resimle, kapsamlı ve temel). G. STEINDORFF, Die Bliitezeit des Pharaonenreichs, Bielefeld-Leipzig, 1900,4M. (143 fotoğrafla). GÜNTHER ROEDER, Aus dem Leben vornehmer Ägypter, Leipzig, 1912, 1 M. (16 resimli otobiyografi çevirileri). HERMANN SCHNEIDER, Kultur und Denken der alten Ägypter, 2. Ausgabe, Leipzig, 1909 (sekiz resim ve bir haritayla).

Din. AD. ERMAN, A Handbook of Egyptian Religion, Almancadan AS Griffith tarafından çevrilmiştir, New York, 1907 (130 resimle birlikte).GEORG STEINDORFF, The Religion of the Ancient Egyptians, American Lectures on the History of Religions, New York ve Londra, 1905. JAMES H. BREASTED, Development of Religion and Thought in ancient Egypt, New York, 1912, 1,50 $ (özellikle piramit metinlerine ve Eski Ahit'e

atıf yaparak). GÜNTHER ROEDER, Urkundenzur Eeligion des alten Ägypten, Jena 1915, 7,50 M. (Giriş ve açıklamalarla birlikte metinlerin tercümeleri).

Edebiyat. AD. ERMAN ve FR. KREBS, Berlin Müzelerindeki Papirüsten, Berlin, 1899, 4 M. (37 yazı örneği içeren çeviri koleksiyonu). G. MASPERO, Les contes populaires de l'Égypte ancienne, 4. basım, Paris, 1911 (Mısır edebiyatı çevirileri). EA WALLIS BUDGE, Eski Mısırlıların Edebiyatı, Londra, 1914, 5 şilin. ALFRED WIEDEMANN, Eski Mısır'da Popüler Edebiyat, J. Hutschison çevirisi, Londra, 1902. EPIPHANIUS WILSON, Mısır Edebiyatı, EevisedEdition, Londra ve New York, 1901 (Mısır Hikâyeleri, İlahiler, Litaniler, Dua, Ölüler Kitabı ve Çivi Yazılı Yazıları içerir). Geçmişin Kayıtları, Mısır Metinleri, Ciltler IV-VI, Londra. WMF PETRIE, Mısır Hikâyeleri, Ciltler I-II, Londra. 1899.

Sanat. WILH. SPIEGELBERG, Geschichte der ägyptischen Kunst, Leipzig, 1903, 2 M. (79 fotoğrafla). FW - BISSING, Einführung in die Geschichte der ägyptischen Kunst, Berlin, 1908, 4 M. (32 levhayla); Denkmäler ägyptischer Skulptur, München, 1906-1911, 240 M. (metinli 144 büyük levha). G. MASPERO, Mısır'da Sanat, Londra, 1912, 1,50 Dolar (birçok resimle birlikte). JEAN CAPART, L'Art Égyptien, Série 1-2, Bruxelles, 1909 ve 1911, her biri 10 Fr. (her biri kısa metinli 100 resim). WMF PETRIE, Mısır Dekoratif Sanatı, Londra, 1895; Antik Mısır'da Sanat ve El Sanatları, Londra, 1906, 5 şilin.

Müzeler. Berlin Devlet Müzeleri, Mısırlıların Eski Eserleri ve Alçıpan Kaplamaları, 1899, 3 M. (83 resimle). G. MASPERO, Kahire Müzesi Rehberi, 5. basım, Kahire, 1910. LUDWIG BOECHARDT, Kahire'deki Mısır Müzesi Sanat Eserleri, Kahire, 1908, 25 şilin (kısa metinli 50 fotoğraf). EA WALLIS BUDGE, British Museum'daki Mısır Koleksiyonlarına Bir Kılavuz, Londra, 1909 (metinde 53 levha ve 180 resimle). New York, Metropolitan Sanat Müzesi: Mısır Odalarının El Kitabı, New York, 1911 (birçok resimle). Farklı müzelere yapılan çeşitli katılım raporlarıMısır koleksiyonları: Metropolitan Sanat Müzesi Bülteni, New York; Güzel Sanatlar Müzesi Bülteni, Boston; Amtliche Berichte aus den Staatlichen Museen, Berlin.

Süreli yayınlar. İncil Arkeolojisi Derneği Tutanakları, Londra; Zeitschrift für ägyptische Sprache und Altertumskunde, Leipzig; Becueil de travaux relatifs à la philologie et l'archéologie égyptiennes et assyriennes, Paris (üçü de Mısır biliminin tamamı için, son ikisi de dil için). Mısır Arkeolojisi Dergisi, Londra, Cilt. I, 1914; Eski Mısır, Londra, Cilt. I, 1914 (her ikisi de özellikle kazılar için). Annales du Service des Antiquités de l'Egypte,

Kahire; Orientalistische Literaturzeitung, Leipzig (kitap ve makalelerin bibliyografyasıyla birlikte). - Mısır Bilimi ile ilgili makaleler ve raporlar şu adreslerde de bulunabilir: American Journal of Archaeology, New York; Arkeoloji ve Antropoloji Yıllıkları, Liverpool; Sfenks, Upsala; Manchester Mısır ve Doğu Derneği Dergisi, Manchester.

Kaynakça. F. Ll. GRIFFITH, Arkeolojik Eeport, Mısır Keşif Fonu, Londra'da, 1892-1893'ten bu yana her yıl ve Journal of Egypt Archaeology'de devam ediyor. L. SCHERMAN, Orientalische Bibliographie, Cilt. 1887—1911 için I-XXV. Ayrıca süreli yayınlardaki çeşitli listelere ve yıllık raporlara da bakınız: Jahresberichte der Geschichtswissen-schaft, Berlin; Zeitschrift der Deutschen Morgen-ländischen Gesellschaft, Leipzig; Theologischer Jahres-bericht, Leipzig; Amerikan Arkeoloji Dergisi, New York.

Kronolojik Tablo.

§ 1. ERKEN DÖNEM: Hanedan öncesi dönem ve Hanedanlar MÖ 1–2. 4000–2000

İlkel kültür; yazının başlangıcı.

§ 2. ESKİ KRALLIK: Hanedanlık 3–6 MÖ 2900–2400

Krallar piramitlere (içlerinde “Piramit yazıtları” bulunur), zengin özel şahıslar ise Mastabalara gömülürdü.

§ 3. ORTA KRALLIK: Hanedanlık 11–13 MÖ 2200–1800

12. Hanedan klasik edebiyat ve din dönemidir. Din dışı ve dini metinler hiyeratik yazıyla papirüs üzerine yazılmış veya tapınak duvarlarına, özel mezarlara ve tabutlara hiyerogliflerle kazınmış ve boyanmıştır.

§ 4. YENİ KRALLIK: Hanedanlık 17–21 MÖ 1600–1000

Orta Krallık döneminin klasik edebiyatı daha da sürdürülür; giderek daha fazla sayıda halk dilinden gelen öğeler klasik dile nüfuz eder ve hiyeratik yazıdan hiyerogliflere geçer.

§ 5. GEÇ DÖNEM: (Libya, Nubian ve Pers egemenliği): Hanedanlık 22–30 MÖ 1000–332

Dil ve imla bütünüyle yozlaştıktan sonra, bilinçli olarak eski sözcüklere, biçimlere ve yazıya geri dönüldü; “rönesans” Sais kralları tarafından gerçekleştirildi (“Saitik Dönem”).

§ 6. GREKO-ROMA DÖNEMİ: MÖ 332'den beri

Günlük yaşamda çok bulanık bir yerel dil kullanılırken - "demotic" yazıyla yazılmış - rahipler, tüm geçmiş çağların dini edebiyatını inceleyerek, metinlerini sıradan insanların hiçbirinin okuyamayacağı gizemli yeniden

yorumlanmış hiyerogliflerle tapınakların duvarlarına yerleştirdiler. Hiyeroglif bilgisi, MS beşinci yüzyıla kadar uzak yerlerde onlara hizmet eden Mısır tanrılarının son rahipleriyle birlikte ortadan kalktı. MÖ son birkaç yüzyıldan beri Mısır'da konuşulan Yunan dili, MS birinci yüzyılda yerel deyimin yerini tamamen aldı.

Dilin ve Yazının Niteliği,

§ 7. Mısır dili Sami dilleriyle ve Berberi ve Doğu Afrika Hamitik dilleriyle ilişkilidir ve her iki grubun her bir diliyle kolayca izlenebilen bağlantıları vardır. Bir Sami dilinin bir Afrika diline aşılanması teorisi son zamanlarda tekrar terk edildi. Bu giriş Sami dilleriyle, özellikle İbranice ile yakından ilişkiliyse, bunu yalnızca yüzeysel gerekçelerle yapar: bir yandan, Sami dillerinin tarihi bizim için Afrika dillerinden daha iyi bilindiği için; ve diğer yandan, bu kitabı kullanacak olanların çoğunun Sami ve teoloji öğrencileri olacağı için.

§ 8. Mısır dilinin gelişimindeki en önemli dönemler (bu giriş bölümünde gerçekten ele alınanlardan yalnızca biri, yani klasik dil) şunlardır:

a ESKİ DİL: “Piramit metinlerinde” (Eski Krallığın dini yazıtları). Hiyerogliflerde neredeyse tamamen korunmuştur.

b KLASİK DİL: Orta Krallık yazıtlarında ve papirüslerinde; sonraki tüm çağların resmi ve dini yazıtlarında taklit edilmiş; ancak giderek daha fazla yerel biçimler ve kelimelerle iç içe geçmiştir. Hiyeroglif ve hiyeratik olarak yazılmıştır.

c YEREL DİJİTAL: daha önceki dönemlerde ancak belirsiz bir şekilde izlenebiliyordu; genellikle Yeni Krallığın günlük iletişiminde ve laik yazılarında kullanılıyordu; neredeysepapirüs üzerinde tamamen hiyeratik olarak. Bu deyimden, demotik olarak yazılan ve Roma dönemine kadar resmi belgelerde kullanılan Geç Dönem dili geliştirildi.

KOPTİK: Hıristiyanlık döneminde konuşulan ve İncil vb.'nin tercümesinde kullanılan bir dil. Daha önceki dönemlerde kullanılan yerel dilin bir gelişmesi olup, Yunan alfabesi ve yerel ek harflerle yazılır ve bu nedenle seslendirmede de tanınır.

§ 9. Mısır dili üç farklı yazı stiliyle yazılmıştır ve bu giriş bölümünde bunlar her zaman sola bakan hiyerogliflere aktarılmıştır. Tüm yazılar, ünlüleri dikkate almadan yalnızca ünsüzleri yansıtır.

a HİYEROGLİF: tapınaklarda ve mezarlarda kullanılan, taş ve tahtaya oyulmuş veya renklerle boyanmış; genellikle sağa doğru bakan, ancak bazen dekoratif nedenlerle sola doğru bakan. Bunlarla ilgili bilgi rahipler ve bilginlerle sınırlıydı.

b HİERATİK: Kurutulmuş bir saz sapı ve siyah veya kırmızı mürekkeple papirüs üzerine yazılmış. Bireysel işaretler el yazısına göre az veya çok kısaltılmış biçimde yazılmıştır. Hiyeroglifleri temsil ederler ve bu giriş bölümünde her zaman hiyerogliflerle gösterilirler. Sağdan sola doğru yazılırlar; ancak hiyeroglifler olarak bu giriş bölümünde ters çevrilmişlerdir.

c DEMOTİK: Hiyeratik'ten geliştirilen Greko-Romen döneminde kullanılan kısaltılmış yazı (brakigraf); sağa dönük.

Senaryo.

§ 10. Hiyeroglif yazısı, görünür nesnelerin resimlerinden kaynaklanmıştır; bir resim çizilir ve temsil edilen nesnenin adı veya bununla belirtilen eylem telaffuz edilirdi. Örneğin, for *veya* “yüz” veya yar *(t)* “göz” ve “görme” sözcükleri için yazılırdı . Daha sonra, bu resimler, kendi adlarını oluşturan aynı ünsüzlerden oluşan sözcükler için de kullanıldı; böylece *ir* “üzerine” ve *ray* “üst” için de yazılırdı , aynı şekilde “yapmak” fiilinin tüm biçimleri için kullanılırdı, *yir, yer, yor* vb. Tüm bu durumlarda ünlüler dikkate alınmadı, böylece nesnelerin orijinal resimleri yavaş yavaş ünsüz gruplarının işaretleri haline geldi. Bu ünsüz gruplarından bazıları çok kısaydı ve başka sözcüklerle heceler olarak ortaya çıktı. Burada, hiyerogliflerin fonetik bir yazıya doğru evriminde önemli bir adım yatmaktadır. Son olarak, karakterlerin bazıları o kadar değer kaybetti ki, sadece bir ünsüzü temsil ediyorlardı. Böylece, istenilen herhangi bir kelimeyi yazmak ve kelimelerin dilbilgisi sonlarını belirtmek mümkün hale geldi. *h* *h h*

§ 11. Tarihsel zamanların hiyeroglif yazısı, gelişiminin her döneminin unsurlarını içerir; ilk olarak, bütün kelimeler için ("kelime işaretleri") veya küçük ünsüz grupları için ("hece işaretleri" olarak yanlış adlandırılır) resimlere sahiptir; ve ikinci olarak, bireysel ünsüzler için alfabetik fonetik işaretler (§ 12). Mısırlıların çok pratik bir alışkanlığı, fonetik olarak yazılmış kelimelerin anlamını hızlı ve neredeyse doğru bir şekilde elde etmemize yardımcı olur:Hemen hemen her kelimenin sonuna, söz konusu kelimenin ait olduğu grubu belirtmek için bir resim ("belirleyici" veya "açıklayıcı işaret") koydular. Belirleyiciler ve kelime işaretleri köken ve kullanım açısından yakından bağlantılıdır. Bu nedenle, erkeklerin adlarından ve adlandırmalarından sonra a ,

kadınların a ,tanrıların a , kuşların a , yılanların a ;

koşma fikriyle ilişkilendirilen özne ve fiillerden sonra a , yeme ve konuşma fikriyle a , görme fikriyle a , güneş, ışık veya zamanla a , bir çöl sıradağları ile a , ateş ile a ; soyutlamalardan sonra a parşömen rulosu ; enerjik aktivitelerden sonra a veya vb. konur.

§ 12. Belirteçlerin sayısı çok fazladır ve bunlar tek tek sözcükler için hemen hemen her ölçüde kullanılabilir ve çoğaltılabilir; ancak genel olarak sözcükleri yazmanın belirli kesin yolları vardır; ve aslında zaman geçtikçe, bir sözcükten sonra giderek daha fazla belirleyici eklenmiştir (§ 12, sayfa 6; bkz. s. *1).

§ 13. Bazı karakterler daha sonra alfabeye alındı ve bazen Orta Krallık'ta, ancak sıklıkla Yeni Krallık'ta, eski karakterlerin yerine ortaya çıktılar. Bunlar *m* için , *n* için , *y* için , *w* için . Dahası, oldukça erken bir *zamanda y* ve or için m yerine yazıyorlardı .

FONETİK İŞARETLER LİSTESİ (ALPH A BET)

Name of the Sign[1]	Signs	Sound	Semitic[2]	Name of the Sign	Signs	Sound	Semitic
eagle		ꜣ	א	coil		ḥ	ח, ح
reed-leaf		y	י	disk		ḫ	ח, ع
arm		c	ע	club		ẖ	ח, ح' خ
chicken		w	ו	bolt		s	ז
leg		b	ב	linen-band		ś	שׂ
box		p	פ	pond		š	שׁ
snail		f	פ	triangle		ḳ	ק
owl		m	מ	basket with handles		k	כ
water		n	נ	stand		g	ג
mouth		r	ר	wall-top		t	ת
bend		h	ה, ه	tongs		ṯ	ס
				hand		d	ט
				snake		ḏ	צ

[1] The designations are traditional and partly quite arbitrary; they may not at all mean what the picture represents. [2] The Semitic equivalents are in reality more complicated than can be represented in this tabulated and preliminary list.

§ 14. Mısırlılar bir kelimenin doğru yazılmasından çok kaligrafiye önem vermişlerdir. Birlikte olan karakterler her zaman bir kareye yerleştirilirdi; böylece ve değil *ꜣšr.t.* İstenilen kareyi elde etmek için, bazen ünsüz harfler atlanırdı, örneğin *rm* "man" yerine ; veya karakterler birbirinin içine yerleştirilirdi? örneğin *wt* yerine , *t* yerine ; ayrıca bazı karakterler istenildiği gibi yatay veya dikey olarak yerleştirilirdi. *ṯ* *ꜣ*

§ 15. "Sözcük işaretleri" ve "hece işaretleri"nin (birden fazla ünsüz harf içeren sözcükler için) kullanımı ve yazımında, bazen kurala göre, bazen isteğe göre ve değişken olarak oldukça farklı bir şekilde ilerlediler. Yani:

a a) Ayrıca hece işaretlerinin tüm ünsüz harfleri tek tek yazıldı; örneğin *śbk* "timsah", *ymꜣḫ* "saygın", *m ꜣC* "adil".

b b) Sadece ilk ünsüz ayrı yazılmıştır: *wḏ* “emretmek”.

c c) Sadece son ünsüz ayrı yazılmıştır: *ḥtp* “dinlenmek”, *cn*
ḥ “yaşamak”; heceler: *mn* , *mr* .

d d) Kelime işareti, altına veya sonuna bir çizgi konulmuş olsun veya olmasın, ünsüz harf eklenmeden tek başına durur: *ḥrp* “rehber”, *pr* “ev”, *mr* “yönetmen”, *ḥry* “şef”.

§ 16. Sami dilbilgisinde olduğu gibi, *y* ve *w* "zayıf ünsüzler" olarak adlandırılır. Konuşulduklarında bile sıklıkla yazılmazlar; belki de bunun nedeni, Kıpti dilinde olduğu gibi Sami dillerinde de ara sıra bir ünlünün ("yarım ünlü") değerine sahip olmalarıdır.

§ 17. Belirleyiciler genellikle isteğe göre eklenir veya çıkarılır. Eklenen belirleyicilerin sayısı da farklı yazım türlerinde aynı değildir; genel olarak papirüslerde yazıtlardan daha sık bir belirleyici bulunur ve aslında Yeni Krallık'tan beri bir kelimeden sonra birden fazla belirleyici tercih edilir. Örnekler: or *śn* , “kardeş”, *Cꜣ* “büyük”, *k ꜣ.t* “iş” veya *wśyr* “Osiris”, *wn* “açmak”, *wśtn* “adım atmak”.

§ 18. Kutsal veya saygı duyulan kişi veya şeylere ait işaretlerin,

a hemen izlemeleri gereken işaretler. Örnekler: *ḥmn ṯr* “tanrının hizmetkarı, peygamber”, *ḥ.tn ṯr* , “tanrının evi, tapınak”, *mry ymn* “Amon'un sevgilisi” (Μιαμονν).

b Kralların adları dikdörtgen bir şekle ("kralın yüzüğü, kartuş") (*-rn* "isim" için hiyeroglif) çevrilmişti. Örnekler: *ymn- tp* Amenhotep, *śr-k -rC* (I. Amenhotep'in ilk adı). *ḥ* *ḏ ꜣ*

c Basmakalıp formüller ve sık sık tekrarlanan unvanlar yalnızca tanınan kısaltmalarda tekrarlandı. Örnekler: *śtn byty* “Yukarı Mısır kralı, Aşağı Mısır kralıMısır”; *k ꜣn ḫt* “güçlü öküz” (kralın ünvanı), *ḥmn ṯr tpy* “ilk peygamber, başkâhin”; *Cn ḫ, w ḏ ꜣ, śnb)* , “yaşasın, mutlu ve iyi olsun” kralların adlarından sonra (*56, 1).

§ 19. Latin harfleriyle yaptığımız transkripsiyon her hiyeroglif karakterini değil, yalnızca temsil edilen ünsüz değerini (tekrar olmaksızın) vermek içindir; bu nedenle, *śn-n-man* ile değil , *śn* ile transkripsiyon yapıyoruz . Ayrıca, atlanan zayıf ünsüzler y ve *w* de transkripsiyona eklenmelidir: *b w* "soğuk su". Son olarak, ses değişikliği nedeniyle değişen eski ünsüz değerleri değiştirilmelidir (§ 33). Her kelimede, kök, önceki ve sonraki parçalardan bir nokta ile ayrılır *(ś.Cn* "hayat vermek", *m.ś m.t;* "kırmızı", *pr.f* "evi",); bileşik kelimeler bir tire ile bağlanır *(mn r* "tanrının hizmetkarı"). *k ḥ ḫ ḏ ḥ t*

Ön Araştırma .

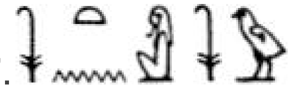
§ 20. Mısırlının iki cinsiyeti vardır: eril ve dişil. Eril sıfatlar ve özne ekleri değişmez bir şekilde mevcut olan bir eke sahip değildir; dişillerde köke *t eklenir:* *sꜣ* “oğul”, *s ꜣ.t* “kız”; *s ꜣnfr* “iyi bir oğul”, *s ꜣ.t nfr.t* “iyi bir kız”.

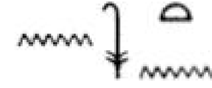
Sıfatlar ve özne sıfatları şu durumlarda kullanılabilir:

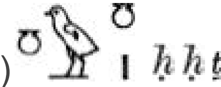
Tekil ; bitiş: mas. —, fem. *t* .

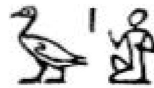
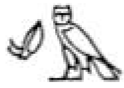
b Çoğul; son: mas. *w* , fem. *wt;* I I I her zaman üç çizgi veya eklenir Örnekler: *ḫcw* “kollar”, *ḥm.wt* “atölyeler”. (§ 36 a'da devam ediyor.)

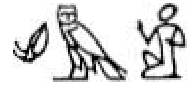
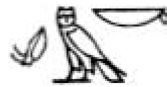
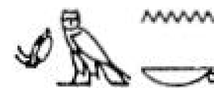
Belirli artikel *pꜣ* “the” (eril), *tꜣ* “the” (dişil) olup, § 41'deki örneklere bakınız.

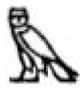
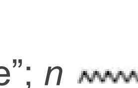
§ 21. *a* Hiyerogliflerde nominativ ve accusativ birbirinden ayrılmamıştır; dolayısıyla *śtn* "kral" (nom. ve acc.); *św* "o" ve "onu".

b Edat n'nin eklenmesi, İngilizcedeki "to" ile gelen datife karşılık gelir; dolayısıyla *n śtn* "krala" karşılık gelir.—Bkz. § 61c.

c Genatif ilişki, iki sözcüğün doğrudan yakınlığıyla ("status constructus" veya "construct state"); veya önceki özneyle cinsiyet ve sayı bakımından uyuşan , çoğul veya *nw olan* *n* , fem. *nt adlı bağlayıcı sözcük aracılığıyla oluşturulur. Örnekler: mr mšC* "ordu komutanı" (*2, 6); *pr n ymn* "Amon evi" (*2, 9); *šmcy.t ni ymn* "Amon'un dans eden kızı" (*2, 10); *mw.t nw tn r* "tapınağın atölyeleri" (*2, 11). (Bu örneklerin hiyeroglifleri her zaman okuma alıştırmalarından kopyalanmalıdır.)

§ 22. Sami dillerinde olduğu gibi, zamir, özünde bağlı olduğu özneye eklenebilir ("zamir eki"): *s ꜣ.y* "oğlum", *pr.k* "senin evin", *ẖ.tf* "onun bedeni", *s ꜣ.t.ś* "onun kızı".

§ 23. Aynı zamir ekleri, özneyi belirtmek için fiilin köküne eklenir. Örneğin, *ś ḏm '* duymak'tan şimdiki zaman kipi elde ederiz: *ś ḏm.y* "duyuyorum", *ś ḏm.k* "sen duyuyorsun", *ś ḏm.f* "o duyuyor", *ś ḏm.śn* "onlar duyuyorlar". Benzer şekilde, zaman işareti olarak fiilin köküne *n ekleyen mükemmellik:* *ś ḏm.ny* "duydum", *ś ḏm.nk* "sen duydun" *ś ḏm.nf* "o duydu".

§ 24. Edatların öznesine bir ön bilgi olarak, aşağıdakilere dikkat edin: *m* "için", "ile"; *n* "için", *r* "için", *ḥr* "üzerine".

§ 25. Mısır cümlesindeki kelime dizilimi esas itibariyle Sami dilindekiyle aynıdır; bu diziliş şöyledir: 1) fiil, 2) özne, 3) nesne, 4) diğer değişiklikler.

§ 26. Fiil cümlelerinin modelleri:

Geçişli fiillerle: *rdy .ty -C t n r* “kont açlara ekmek verir” (*3,5): *rdy.y nk šfy.tk m yb.w nw rm* “Sana ününü insanların kalplerine veriyorum” (*3,6). ḥ ꜣ ꜣ ḥ ḳ ṯ

b Geçişsiz bir fiille: ḥ*tp ytm my* ꜣḫ*.t ymn.ty.t* “Atum batı ufkunda batıyor” (*3,7).

c “Olmak” fiiliyle: *yw d* ꜣ*by ym f* “içinde incirler var” (*7,2).

§ 27. “Olmak” fiili çıkarılabilir; bu durumda cümle yalnızca bir “isim” (öz) ve sıfattan oluşur ve “isim cümlesi” olarak adlandırılır. *c* ꜣ*by.tf, Cš* ꜣ*b* ꜣḳ *.wf* “balı muazzamdır, zeytin ağaçları sayısızdır” (*7,4).

§ 28. Bağlı cümlelerin eklenmesiyle ilgili olarak aşağıdaki hususlar önemlidir:

a Bağlaç cümleleri ya hiç tanıtılmaz ya da *nty* bağlacı ile tanıtılır “which, fem. *nty.t* , plu. *nty.w* . Örnekler: “the singer, *nty mt* ꜣ*(m.)c* ḥ*c.t* who is in the grave” (*49,2).

b Olumsuz *nn* “değil” olumsuz isim ve fiil cümlelerinden önce kullanılır; örneğin *nn* ḏ*rw* “sınır yoktur” (*7,7); “ dümeni orada olmayan bir tekne, *nn* ḥ*m.ś ” (*43,4); nn šnc.wb* ꜣ*.y* ruhum korunmadı (*23,7).

Fonoloji.

Alfabetik işaretler ve anlamları tablosuna (§ 12) aşağıdakilerin eklenmesi gerekmektedir:

§ 29. *a* “Zayıf” ünsüzlere: Zayıf ünsüzlere o kadar yakın bir ilişkiye sahiptir ki genellikle yazılmaz; örneğin *f* “yiyecek” Bazen y'ye dönüşür , örneğin *p* “uçmak”; bu durumda kelime genellikle eski yazımda olduğu gibi ile yazılır, *py'ye bir y* daha eklenir . ꜣḏꜣ ꜣ

B y'nin çift doğası vardır; Kıpti dilinde olduğu kadar Sami dillerinde de bazen *y'ye* , bazen de 'ye karşılık gelir ȝ. Zayıf bir ünsüz olarak sıklıkla yazılmaz (§ 16). *w* ile değişir (bkz. *d)* .

c c , , *y* ve *w'nin* aksine , M.Ö. beşinci yüzyıla kadar hala konuşulan güçlü ve değişmez bir ünsüzdür ve etkisi Kıpti etimolojisinde görülmektedir. ȝ

d w . zayıf bir ünsüz olarak, genellikle yazılmaz (§ 16). Bazı sözcüklerde eski *w y* olur , diğerlerinde eski *y* w olur.

§ 30. *a n, r, l'ye* gelince : Mısır yazısı *l'yi* bilmez ; Kıptice'de *l* varsa veya buna karşılık gelen Sami dilindeki ª bunu gösteriyorsa *n* veya *r veya halk arasındaki nr* kombinasyonu bulunur .

b Son *r* bazen yazıda *y'ye* (yani ȝ?) doğru yuvarlanarak görünür ve sonra Kıpti dilinde kaybolur. Gerçekte erken dönemlerde kaybolmuştur. Böyle bir *r , yalnızca r veya y* ile yapılan sesli harf değişimine göre ,tarihsel bir şekilde yazıya geçirilebilen olarak yazılır . Bkz. *śwr* , *24,1; ś *r* *13,5.

§ 31. Aspiratlar. Bunlar eski dilde birbirlerinden keskin bir şekilde ayırt ediliyordu. *h* bir bakıma bizim "have" kelimesindeki gibi, ḥ enerjik "ha!" haykırışındaki gibi, ḫ İskoç "loch" kelimesindeki gibi; ẖ sonuncusuna bir bakıma benzer ve kısmen olarak değiştirildi ḫ.

§ 32. S ve *t sesleri* :

a Orta Krallık'ta *s* sesleri, *s* ve *ś* birbirinin yerine kullanılabiliyordu.

b Dişsellerden Orta Krallık'ta *t* oldu ve *d* oldu . Sami eşdeğerleri burada özellikle karmaşıktır ve geleneksel transkripsiyonumuz konuşulan sesi kesinlikle yeniden üretmez.

§ 33. Ses değişikliğinin en sık görülen durumları şunlardır (§29-32):

a ve *rd'den* y'ye .

y'den w'ye ve *tersi* .

c'ye kadar .

d s *ś* ve tersi.

e'den t'ye ve d' ye *.*

f Hiyerogliflerin tanımlamalarında tutarlı olmayan bütün bu geçişler Orta Krallık döneminde yapılmıştı; bu nedenle, bu zamandan itibaren for'a eski bir s veya *ś* , eski bir *t* veya vb. verilebilir . Başlangıçtan itibaren, daha yeni sesler için hiyerogliflerle yazılsalar bile, orijinal fonetik değeri zihne kazımak için transkripsiyonda eski *s, ś,* , ve işaretlerini kullanma alışkanlığı edinilmelidir .

g ve *t* ve *d* sırasıyla (ve ' den türetilmemiş *)* kastedildiği yerde yanlış yazılmıştır ; örneğin *s.ndmd* yerine ś *.n* *m.t* *50,4; *yin* *23,5 *24,5 yerine *y* *n* . Benzer şekilde (§ 81'de t'ye dönüşen bir dilbilgisi sonu olarak) *t* için .

§ 34. Yüzyıllar boyunca ünsüz değerlerinde yer değiştirmeler ortaya çıktığında, ilk önce özgün fonetik değer, kendine özgü sözcük veya hece işaretiyle yazıldı -tıpkı bir ünsüzün yeniden üretilmesi durumunda olduğu gibi, sesteki bir değişiklik nedeniyle değiştirildi (§ 29a, 30b)- ve sonra yer değiştiren ünsüzler yeni konumlarına tekrar eklendi. Dolayısıyla eski *ḳm* “yaratmak”tan sonraki *m ortaya çıktı; aynı şekilde, ꜣ ym* “iyilik” ten sonraki *ym* ortaya çıktı ꜣ .

İsimler.

§ 35. İsim (madde ve sıfat) esas itibariyle aşağıdaki kök biçimlerine sahiptir:

a İki, üç veya daha fazla ünsüz harfli: Bunların arasında her zaman yazılmayan "zayıf" olanlar da olabilir.

b Kökün önüne *m* eki eklenmiş oluşumlar (tıpkı Sami dilinde olduğu gibi). Örnekler: *m.ś m.t* "boyamak" *ś m* "boyamak" kelimesinden türemiştir.

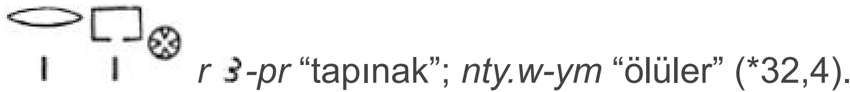
c Ön eki nt veya *bw* olan bileşikler (aslında, yr.f "yer") soyutlamaları ifade eder veya son eki ("he does") olanlar mesleklerin ve niteliklerin adlarını

ifade eder. Örnek: *bw-nfr* "iyi".

d Bazı isimler, özellikle tanrı isimleri, w ile tekil soneke sahiptir ve bu

genellikle yazılmaz; örneğin *Mn ṯw* , *Jtmw* .

e Bileşikler genellikle tüm grup için özel bir belirtece sahiptir; örneğin

 r ꜣ-pr "tapınak"; *nty.w-ym* "ölüler" (*32,4).

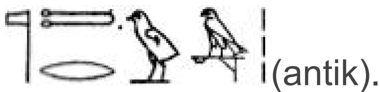
§ 36. Çoğul ekleri şunlardır: eril *w* , dişil, *wt* . Bunlar şu şekilde yazılır:

a Ya da eski geleneğe göre işaret sözcüğünü üç kez yazarak: *n ṯ r.w* "tanrılar".

b Veya "çoğul vuruşlarla" işaretlenen bir kelimeyle (§20b):

c Veya belirleyici kipten sonraki "çoğul vuruşlarla":

d Tüm bu durumlarda, her iki cinsiyetteki ekin *w'si* nadiren yazılır, örneğin

(antik).

§ 37. "Pulural-strokes" sıklıkla gerçek bir çoğul değil, çoğul anlamı olan tekil bir kelimeyi ifade eder. Örnekler:

a kolektifler : *yrp* "şarap" (*7,3); özetler : *ḫcw* "görkem" (*4,7).

b Bu tür kelimeler, çoğul çizgileri olmadan yazılsalar bile, çoğul gibi kurulurlar ve fiilleri çoğuldur; aynı şey *nb* "each" ile bileşikler için de geçerlidir. Örnek *5,7—8: "benim sütüm (akarsularım), *Cś ḳ.n* sana girerler".

§ 38. Bileşik sözcüklerde yalnızca ilk kısım çoğul ekini alır; örneğin ḥ ꜣ.tyw-C "sayılır" ḥ ꜣ.ty-C; ymy.w-bcḥ "atalar" ymy-bc'den ḥ, r ꜣ.w-pr "tapınaklar" *31,10.

§ 39. Çoğulun yanı sıra, eski dilin bir ikilisi vardı ve bu bazı durumlarda Kıpti zamanına kadar sürdü. Bitiş: eril. *wy* fem. veya *ty* . İkili şöyle yazılıyordu:

a a) işaret kelimesinin tekrarı yoluyla: *c.wy* "her iki kol"; bkz. *t ḥ n.wy* *16,6.

b b) belirleyici kipinin tekrarı yoluyla: *rd.wy* "her iki ayak", bkz. *40,2. 43,5.

c c) y ekinin işareti olarak alınan "çift vuruşların" eklenmesiyle *: śn.ty* "her iki kız kardeş". Benzer şekilde, ikili bir ismin eki "çift vuruşları" alabilir: *yn .wy.f* *46,9. ; ḥ

§ 39A. *a* Her iki cinsiyeti de (eril ve dişil) olan mevcut Mısır isimleri için bkz. § 20. Yabancı ülkelerin isimleri dişildir, örneğin k ꜣš ḥ *sy.t* "zavallı Kuş (Nubia)" *30,8.

b Nötr olan şu şekilde temsil edilir: Antik çağda dişil *b* (bkz. § 120), daha yakın zamanlarda eril: bkz. *yry.w* "yapılan şey (eril)" *25,7.

§ 40. Bağlaç *n* ile veya bağlaçsız iki öznenin bağlantısı için bkz. § 21c. Bir niteliği belirtmek için bir özne bir sıfata eklenir; örneğin *w3 śtny.t* "kraliyet açısından şanslı" (*4,7).ḥ

§ 41. Klasik dilde artikel yoktur. Yerel dilde, belirli artikel "the", işaret zamirinden "this" *p*ꜣ , *t türetilmiştir.*ꜣ n ꜣ (§57d) ve klasik döneme kadar sürdü (§8b). Benzer şekilde, belirsiz artikel "a" rakam *wc* "bir"den türetilmiştir (§46). Örnekler: *p* ꜣ *t*ꜣ "toprak" (*50,8); *t*ꜣ (*m* .) *C* ḥ *c.t* "mezar" (*49,2); *n3* ḥ *rw* "sefil olanlar" (*52,9); *wc.t ssm.t* "bir kısrak" (*40,11). —Çekim için bkz. § 21.

Sıfat

§ 42. *a* Yazılı olarak, sıfatlar genellikle özne ve katılımcılardan ayırt edilemez. Zarflar için bkz. § 66.

b Sıfatlarda özellikle sık görülen isimsel oluşumlardan biri, bir isme or *y* eklenerek oluşturulan “gentilic”tir ; bu da edatlardan türetilir: § 63. “ *Y”* eki , özellikle dişilde, genellikle yazılmaz. Dişil isimle türetilen grentilic biçimleri end, tekil halde: mas.ty *,* fem. veya *ty.t;* çoğul halde: mas.tyw *,* fem. *tyw.t* Örnekler *m.ty* “sanatçı” (*2,2) *mt* “sanat” kelimesinden gelir; *nwiy* “belediye” *nw.t* “kasaba” kelimesinden gelir; çoğul *nw.tyw* *21,11; *m .ty* “kuzey” (*17,11) *m .t* “kuzey” kelimesinden gelir.

ḥ ḥ ḥ ḥ

§ 43. Sıfat nitelediği özneyi takip eder ve sayı ve cinsiyet açısından onunla uyumludur; ancak son ekinin yazımı çok düzensiz ve dikkatsizdir. Sıfat *ky* "diğeri", fem. *kty* , özneden önce gelmesi bakımından istisnaidir; örnekler: *ky rmṯ* “başka bir adam”; *kty p ḫr.t* “başka bir çare”.

§ 44. *a* Sıfat *ḏś* “self” ekleriyle özel bir şekilde kullanılır. Örnekler: *śtn ḏś.f* “kralın kendisi” ; *ḫpš.y ḏś.y* “kendi hilal kılıcım” (kralın bir konuşmasında).

b “Tüm” için iki bileşik ifade, “bütün”, eklerle kullanılır: *r ḏ r* “sınıra kadar” ve *my ḳd* “çevreyle orantılı”. Örnekler: *t ꜣr ḏrf* “tüm ülke” (*11,1); *r ꜣ.w-pr my ḳd.śn* “tamamlanmış haliyle tapınak”.

§ 45. Mısırlıların görünüşe göre özel bir karşılaştırma biçimi yoktur. § 45. Karşılaştırmalı ifade *r* “daha fazla” edatı aracılığıyla ifade edilir (§ 61b).Örnekler: *wr nf yrp r mw* “ona sudan daha fazla şarap verir = onun sudan daha fazla şarabı vardır” (*7,3); *Cš śt r šc nw b* “deniz kıyısındaki kumdan daha çokturlar” (*37,3). *ꜣḏ*

Rakamlar

§ 46. Rakamlar sıfat veya tamlama olarak kullanılabilir; ancak dişil ve çoğul ekler çok nadiren yazılır.

Sayı işaretleri neredeyse her zaman kullanılır; yalnızca en düşük birimlerde ara sıra fonetik işaret kullanılırAyrıca kullanılmıştır. Sadece birleştirme yoluyla kısmen tahmin edilen fonetik değerler şunlardır:

Sayı	Okunuş	Sayı	Okunuş	Sayı	Okunuş
1	*wʿ*	6	*św*	10	*mḏ*
2	*śn.wy*	7	*śfḫ*	20	*ḏwt(?)*
3	*ḫmt*	8	*ḫmn*	30	*mʿbꜣ*
4	*fdw*	9	*pśḏ*	40	*ḥmw*
5	*dwꜣ*			50	*dwꜣ(?)*

Sayı	Okunuş	Sayı	Okunuş	Sayı	Okunuş
60	*św(?)*	100	*šꜣ.t*	100000	*ḥfn*
70	*ḫśf(?)*	200	*šꜣ.ty*	1000000	*ḥḥ*
80	*ḫmnw*	1000	*ḫꜣ*		
90	*pśḏ.tw(?)*	10000	*ḏbʿ*		

§ 47. Sıra sayıları, *nw* eklenerek kardinallerden türetilir . Örnek: *mn r śn.nw* “ikinci peygamber” (*5,3). Ancak or *tpy* “ilk” (*5,3) bir istisnadır. Kesirler, *r öneki eklenerek gösterilir: r-fdw* “bir çeyrek”; ancak *s* “bir yarım” bir istisnadır. *ḥt* *ǵ*

§ 48. *a* Tarihler genellikle şu biçimdedir: “yıl *(ḥ ꜣ.t-sp)* 1, ay *(ybd?)* 1, —mevsim, gün *(śśw) 1 (ḥr*) kral N'nin egemenliği sırasında ”. Ayları numaralandırmaya veya halk arasında taşıdıkları adları vermeye alışkınız, bu adlar onlarda kutlanan bayramlardan türetilmiştir. Bunlar şunlardır:

ꜣḫ.t “Inundation”	*pr.t* “Spring” (“sprouts”)	*šmw* “Summer”
1. Thoth.	5. Tybi.	9. Pachon.
2. Paophi.	6. Mechir.	10. Payni.
3. Hathyr.	7. Phamenoth.	11. Epiphi.
4. Choiak.	8. Pharmuthi.	12. Mesorê.

b On iki aydan sonra beş ek gün eklenir (*ḥry.w rnp.t* “yılın üstündeki [ötesindeki]”). “Ay 1” işareti genellikle *tpy* ’ “ilk” ile değiştirilir ; ve gün numarası | ayın ilk gününden itibaren atlanabilir.

Örnekler: *5,1. *8,4. *17,1. *18,4.

Zamirler

§ 49. Bağımsız zamir iki farklı biçimde bulunur: klasik dilde hala kullanılan daha eski bir biçim ve Eski Krallık kadar erken bir zamanda ortaya çıkan daha yeni bir biçim. Ekli zamir (§ 52) daha eski zamirle açıkça bir ilişkiye sahiptir. Daha yeni olan, daha eski zamir ve bir kök *nt'den* oluşmuş gibi görünüyor . Her iki biçim de Sami dillerinde de bilinir, burada tekil kişilerde now one ve now other biçimi kullanılır (§§ 50—51 ayrıca dönüşlü).

§ 50,51,52.§ 50 eski formlar §51 Genç formlar §52 Ekler

	§ 50	§ 51	§ 52	
Sing.				
I	*wy*	*ynk*	*y*	my
thou	*ṯw*	*ntk*	*k*	thy
fem.	*ṯn*	*ntṯ*	*ṯ*	
he	*św*	*ntf*	*f*	his
she	*śy*	*ntś*	*ś*	hers
it	*śt*			
Plural				
we	*n*	*ynn*	*n*	our
you	*ṯn*	*ntṯn*	*ṯn*	your
they	*śn*	*ntśn*	*śn*	their

§ 53. Düzenli ses değişimi (§ 33), Orta Krallık'tan itibaren her durumda *t'nin* *ṯ;* aynı şekilde yerine yazılabilmesini sağladı. *y* eki "benim"

sıklıkla yazılmıyordu; eğer konuşan bir tanrı, kral, erkek veya kadınsa bunun yerine de koymak mümkündü. Benzer şekilde, wy " *ben* " de yalnızca or olarak yazılıyordu (* 39,6). Örnekler: *ynk bylc y* "Ben yararlı bir hizmetkârım" (*9,11); *s .yn .ty* "bedenimin oğlu" (*5,4).

§ **54.** Yukarıdaki bağımsız zamir biçimleri (pronomen absolutum) hem nominativ ("I") hem de accusativ ("me") için kullanılır; dativ ("to me") edat n ile gösterilir (§ 61c) ve ekleri vardır. Nötr "it" eki genellikle *ś* ile ifade edilir (bkz. § 39Ab). Örnekler: *ś.n n.y w* "Seni yukarı getiriyorum" (*5,5); *sy wy mf r.ś* "majesteleri bunun için beni övüyor" (*54,11); *ś.ś y.ny wy* "Kendimi doyurdum" (*45,11).

§ **55.** Sözcüklerin olağan sırasının aksine (§ 25), zamir ve ayrıca *n* edatı eki fiilden hemen sonra ve dolayısıyla özne ve nesneden önce gelir. Cümlede fiile bağlı iki zamir varsa, dativ, accusativiteden önce gelir: *d.yn.y nk rnp.wt* “Sana yılları verdim” (*5,9); *syn.n wy nb.y* “efendim beni övdü” (*42,2); *wšb.nynf ś.t* “Ona cevap verdim (bu konuda ona cevap verdim)” (*47,8).

§ **56.** İşaret zamiri için, özne veya sıfat olarak kullanılabilen birçok farklı biçim vardır. Genel olarak, ilk ünsüz karakteristiktir: eril için *p* , dişil için *t ve çoğul için n* . § 57a-c daha eski biçimleri içerir. Sıfat olarak kullanıldığında hepsi özneden sonra yerleştirilir. Öte yandan, daha yeni zamir *p3* "bu" (§ 57d) ve daha sonraki makale "the" (§ 41), özneden önce yerleştirilir: aynı şekilde daha yeni çoğul biçimleri de —çoğunlukla *n* ile bağlantılıdır —yani *nn* ve *nw* (§ 57e). Örnekler: *pr pn* "bu ev", *.t tn* "bu kale" . *p śtn* “bu kral” *nn n ś.tyw* “bu barbarlar” (*31,1. 37,7).

e)Daha yeni çoğullar (aslen nötr “this ”): *nn* , *nw* “bunlar”.

§ 58. Kısa cümlelerde, vurgu için *pw* “bu” eklenir, burada bunu bir işaret zamiri olarak yeniden üretemeyiz. Fiil cümlelerinde neredeyse hiç önemi yoktur, isim cümlelerinde bir yüklem veya iddia olarak kullanılır (§131b). Örnekler: *ynwk pw* “Ben oyum”, *rn.y pw ḫnt n ṯrw* “benim adım (tanrıların başında)” (*39,2), *tꜣ pw nfr* “bu güzel bir ülke” (*7,1).

§ 59. Hint-Cermen dillerinin sahiplik zamirleri ("benim" vb.) başlangıçta klasik Mısırcada olduğu gibi eski Sami dillerinde de eklerle temsil ediliyordu (§ 52). Mısır yerel dili, daha sonraki Sami lehçeleri gibi, daha sonra yeni bir sahiplik artikeli biçimi geliştirdi. Bu, artikelden (§ 57d) ve eklerden (§ 52) oluşur ve [zaman geçtikçe daha da yaygın hale geldi. Düzensiz yazım § 29a'da açıklanmıştır. Örnekler: *pr.f* veya *py.f (p.3f'den* türemiştir) *pr* "onun evi".

Parçacıklar

EDATLAR VE BAĞLAÇLAR

§ 60. Edatlar, basit ve bileşik olmak üzere ikiye ayrılır, § 60. oluşumlarına göre. Bazen eklerle birleştirilirler (§ 52) ve bağlaç olarak kullanılırlar (§ 64a). Eklerden önce, seslendirmedeki değişiklik nedeniyle bazen daha dolgun bir yazıma sahiptirler.

§ 61. Basit edatlar (diğerleri sözlükte mevcuttur):

a m , ym.f “onun içinde” ekiyle : bir yerin içinde veya dışında; kişilerle veya şeylerle; bir nitelik olarak (“olmak” § 131b). Fiil hali “ile” § 106.

b r, yr.f “ ona” ekiyle : bir şeye veya birine doğru; herhangi birine karşı düşmanca; bir şeyden uzak, bir şeyden saklı; başka bir şeyden daha fazla (karşılaştırmalı § 45). Fiil kipinde: amacıyla (§106).

c n , suttix'lerle *nf* “ona: herhangi biri için (bkz. dative §21b); herhangi birine; bir mesele sebebiyle. Infinitive ile: yüzünden, çünkü.

d r : bir nesne üzerine; bir mesele dolayısıyla. Fiil halinde; ile, sırasında(eşzamanlı; §§106, 124b 125b, 132b).

e r: bir nesnenin altında, yani onu taşıyan.

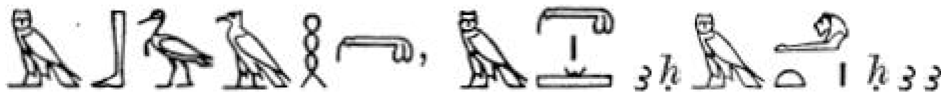
f r: bir kişiyle birlikte; (§ 48) döneminde.

g yn: bir kişi tarafından, birisi aracılığıyla; *g* pasifle (§95—96) ve özneyi vurgulamak için (§131a) ve ayrıca mastarla (§ 107) kullanılır.

h nt öncesinde, başında.

§ 62. Bileşik edatlar (kelime dağarcığında başlıca bileşen parçaları altında bulunur) çoğunlukla basit bir edat ve bir özneden oluşur. Bu ifadelerin anlamı giderek aşınmıştır. Örneğin, bileşikler şu şekilde yapılır:

a M ile “içinde”: *mb* (“fallusunun üzerinde”) “önce” (*23,10. *29,9. *14,6); *m-.t* (“başında”) “önce”; *š C-m* “beri” *18,3; *mc* “tarafından” *54,5.

b n ile “için”: *n-mrw.t* (“sevgiden dolayı”) “yüzünden”: *n mrw.tk* “senin yüzünden” *12,7 (bağlaç olarak: §64a).

c r ile “-e”: *r-gś* (“yanında”) “yakınında”; *rw-r* (“uzakta”) “dışarıda”; *nfry.tr* “kadar”; “-e” *18,4.

§ 63. Anlamı genellikle § 42b olan Yahudi olmayan biçimler (bkz. § 42b).

a bağımsız olarak gelişti, basit ve bileşik edatlardan *y* eki kullanılarak türetildi . Örnekler: *ym.y* "bir şeyin içinde veya üstünde olan kişi" *m'den;* *yr.y* "birine ait olan, arkadaş" r'den *;* *ry* "bir şeyin üstünde olan, şef" *r'den;* *ry-yb* "içinde ikamet eden" *r.yb* "ortasında" kelimesinden.

b Gentilic'ler sıfatlar veya özne gibi ele alınır ve ekler alır. Örnekler: *ym.y-yb nn r nfr* "kralın (yüreğinde olan) sevgilisi" (*7,10); *ry-yb b w, nt.y ymn-tyw* "Abydos sakini ve batılıların yöneticisi" (*8,6-7); *ymy.t yb.k* "o senin kalbinde yaşıyor" (*50,3); *ymy.w yw.w* "adanın sakini" (*13,8).

§ 64. Bağlaç olarak, cümlenin başında duran edatlar (a) ve diğer parçacıklar (b) veya bir cümlede ikinci kelime olarak eklenen ve bazen vurgusuz oldukları için enklitik bağlaçlar olarak adlandırılan parçacıklar (c) kullanılır. Bazı cümlelerde (§ 135, 138), bağlaçlardan sonra, bizim "bağlaç"ımıza (§ 93) karşılık gelen bir fiil biçimi vardır. Bağlaçlar arasında, aşağıdakiler özellikle sık görülür (diğerleri kelime dağarcığındadır):

a yr "eğer"; *M- t* "sonra"; *n-mrw.t* "öyleyse". Örnekler: *n-mrw.t mn rn.y* "adım yaşasın diye" (*10,5), *nC .tn mrr.y św* "çünkü onu seviyorum" (*10,4), *m- t ś m.f si* "duyduktan sonra" (*30,10), *r-nty.tk š w .ty* "öyleyse Nubia meyletti" (*30,8).

b yś "beri", "ne zaman"; *r* "beri", "şimdi", "ama". Örnekler: *ś gm.n hm.y* "majesteleri onu bulduğunda" (*25,5), *r ptr yr.ny ś m* "ama sonra duydum" (*51,9).

c śwt "ama"; *yś* "nasıl", "evet", "elbette"; *grt* "ama", "ancak", "daha da"; *gr* "ayrıca", "aynı şekilde", "ama . Örnek: *yr gr.tr* r *pn* "ama bu büyüyü bilen" (*56,9).

ZARFLAR VE PARÇACIKLAR

§ 65. Zarflar için, ya özne ve sıfatların değişmez türevleri (§ 66) kullanılır; ya da edatlarla bağlantılı parçacıklar (§ 67) kullanılır. Parçacıklar genellikle cümlenin başında; soru cümlelerinde (§ 137) ayrıca cümlenin sonunda yer alır. Bazıları eklerle birleştirilir (§ 69).

§ 66. İsimden türetilen zarf şudur:

a görünüşte ona benzer (isim); ara sıra *w* veya t son ekiyle: *.t* “ebediyen”, *nfr.w* “iyi”, *wr.t* “çok”, “oldukça”. Örnekler: *w yb.k benim RC .t* “kalbin Re’ninki gibi mutlu” (*5,11), *w3ś.y wr.t* “oldukça çürümüş” (*25,6; karşılaştırınız *16,8), *Cy.k nfr* “sen güzelce parlıyorsun” (*55,1).

b bir edatla bağlantılıdır, özellikle *r:* *r mn* “mükemmel bir şekilde”; *r y .t nb.t* “her şeyden önce” (*54,11), *r-my.ty.t* “aynı şekilde” (*26.6).

§ 67. Edatlardan türetilen zarflar şunlardır:

a ym “orada”, “orada”; *nt* “önce”, “daha erken”. Örnek: *byk ym* “buradaki hizmetçi=Ben”.

b m-b ve *r- .t* “önce”, “eskiden”.

§ 68. Bazı zarf parçacıkları cümlede ikinci sırada yer alır, örneğin *wy* “how”, “pray”. Örnekler:*n m wy ym .tk* “iyiliğin ne kadar güzel” (*12,10), *yy wy* “gel! hoş geldin!” (*39,9).

§ 69. Sadece bir zarfla çevrilebilen bazı parçacıklar eklerle birleştirilir; ancak farklı kişilere uyarlanabilirlikleri neredeyse tamamen ortadan kalkmıştır, böylece parçacıklar kısa sürede tek bir belirli ek ile değişmez bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Dikkat çekici olanlardan bazıları şunlardır:

a m “işte”, daha sonra değiştirilemez *mk* “işte (sen), cümlenin başında, sıklıkla özneden hemen önce.

b yr “ama”, “şimdi”, “yani”, daha sonra cümlede ikinci kelime olarak değiştirilemeyen *yr.f : .n yr.f t w* “sabahleyin dünya aydınlandığında” (*18,8).— *yr, yr.f* emir kipinden sonra vurgu yapmak için (§102) ve Soru cümlelerinde (§ 137) kullanılır. *ḥḏ*

§ 70. En sık kullanılan ünlemler şunlardır:

a y ve *h* “O!”, “Ha!”. Bunlar sıklıkla bir özel ismin önünde durur ve bu özel ismin ardından tercihen *pn* “bu” gelir: *y Cn .w* “O ye living!” (*21,5), *h3* *Ppy pn* “O thou king Pepi!”.   *ȝḫ*

b Hitap fiilinin nominatif halinde, sıfatlar genellikle *b* artikeli ile gelir: *p yt-n r* “Ey Tanrı’nın babası” (*49,11), *p ȝytn* “Ey Aton!” (*55,2).

c Bazı ünlemlerin ekleri vardır, örneğin *yn ḏ- ḫrk* “Selam *sana* !” (*27,10. *31,8).

Fiil

FİİLİN KÖKÜ

71. Fiiller, köklerindeki ünsüzlerin sayısına ve türüne göre şu gruplara ayrılır:

a) *Düzenli fiiller* . Bunlar iki, üç, dört veya beş "güçlü" ünsüze sahiptir; en sık görülenler üç ünsüzlü olanlardır. Örnekler: *mn* "kalmak", *ś m* "duymak", *wś n* "işgal etmek", *nhmhm* "kükremek". *ḏ* *ṯ*

§ 72. b) *Zayıf fiiller* . Bunların üç, dört veya beş ünsüzü vardır ve bunlardan sonuncusu zayıftır (*y* veya *w bkz. § 16). Zayıf ünsüz genellikle yazılmasa da, yine de bireysel biçimlerin oluşumunu etkilemiştir. Özellikle dişil infinitive'de (§ 104) ve ś m.f* (§ 91) ve katılımcılarda (§ 113) ikileme olasılığında kendini gösterir . Örnekler: *mśy* “doğurmak”, *nty* “akıntıya karşı yelken açmak”. *ḏ* *ḫ*

§ 73. c) *Fiilleri çoğaltma* . Bunlar üç, dört veya beş ünsüz harfe sahiptir ve son ikisi birbirine benzer. Genellikle bu iki ünsüz harften yalnızca biri yazılır ve bundan çift ünsüzün telaffuz edildiği sonucu çıkarılabilir. Her iki ünsüz harf de (açıkça aralarında bir ünlü telaffuz edildiği için) sadece vurgulu zaman kipi ś m. *f'de* zayıf fiillerde olduğu gibi (§ 91) ve katılımcılarda (§ 113) değil, aynı zamanda ek çekiminin diğer biçimlerinde ve ayrıca *ḏ* niteliksel (§ 80), mastar halinde (§ 104), emir halinde (§ 100), vb. Zayıf fiillerin aksine mastar hali her zaman erildir (§

104). Örnekler: *mꜣꜣ* “görmek”, *śpdd* “hazırlamak”.

d) *Düzensiz fiiller* . Bazı fiiller düzensiz yazılmış gibi görünür ve zaman zaman diğer fiillerin biçimlerinden farklılık gösterir. Not:

§ 74. 1) “Vermek” için iki fiil: , , *rdy* ve , , *dy;* her ikisi de dişil infinitive'li zayıf fiillerdir. Eski dil her iki fiilin de neredeyse tüm biçimlerini korur; *rdy giderek yok oldu ve yerini dy* aldı .

Dy'nin çoğaltma biçimleri (§91) , or olarak yazılır ve *dyy* , olarak okunurdu .

§ 75. 2) “Gelmek” için iki fiil: *yy(y ꜣy?)* ve , *yw(t);* ikisi de zayıf fiillerdir ve dişil bir mastarları vardır. Özellikle bağımlı cümlelerde kullanılan eski fiil *yw(t) giderek yy* ile değiştirildi .

§ 76. Sami dillerinde kökün sayısız değişikliği ("modifikasyonlar, çekimler") arasında, Mısır dilinde şunlar sık görülür: nedensellik (§ 78) *ś* (Sami *s* veya *ꜣ*) önekiyle oluşturulur. Kıpti dilinde hala bir dereceye kadar alışılmadık bir seslendirmeye sahip olan, çift orta ünsüzlü Picei oluşumları hiyerogliflerde ayırt edilemez; ancak yine de, bazı fiillerdeki anlam çeşitliliği nedeniyle, bunlar(örneğin *ḫ* " yelken açmak" ve "birini taşımak").

§ 77. Bir kökün diğer türevlerinin kalıntıları, NiphCal gibi n önekli biçimlerdir (örneğin d “katlanmak”tan gelen *n d* d “ *ḏ katlanmak ḏ* *ḏ”* ; Paclel gibi çift son ünsüzle (örneğin *śpdd* “hazırlamak”): “Palpei” ve “PaCalCel” gibi son ünsüzün tekrarıyla (örneğin *ś ḫśḫ* “acele etmek” (*41,2); *śd ꜣdꜣ* “titremek”).

§ 78. Etkenler .(§ 76) genel olarak aynı sayıda güçlü veya zayıf ünsüze sahip fiiller gibi ele alınır; yani, üç ünsüzün etkenleri dört ünsüzlü fiiller

gibi ele alınır (örneğin, *r n “çocuk olmak”tan gelen* *ś.r ḫn* “getirmek”). Ancak, iki ünsüzün etkenlerinde istisna olarak dişil bir infinitive vardır. Örnek: *ś.mn* “kurmak” tan gelen *ś.mn.t infinitivesi, mn* “kalmak” ın etkeni .

§ 79. Fiil, emir ve katılımcılar dışında, Mısır şart kipinde yalnızca zaman-oluşumlarının (Sami dillerinin) mükemmel hali korunmuştur (§ 80). Mükemmel olmayan, ek çekimiyle değiştirilmiştir (§ 83). Tüm Mısır zaman biçimlerinin kullanımı, yardımcı fiillerle farklı kombinasyonlar yoluyla kademeli olarak sınırlandırılmıştır (§ 121). Gerçek kipler izlenemez; bizim subjonktifimiz gibi kullanılan biçimler ś ḏ*m.f* (§ 91) ve yüklemde (§ 97) görünür.

ŞARTLI

(Nitel veya sözde katılımcı olarak adlandırılır)

§ 80. Ekler (§ 81) köke eklenir; bunlarda geçen *y* ve *w* genellikle yazılmaz. Zayıf fiillerde (§ 72) son zayıf kök ünsüzü *y* veya *w* genellikle yazılmaz. Daha önceki zamanlarda tekrarlayan fiillerde (§ 73) son ünsüz ara sıra iki katına çıkarılırdı; ancak daha sonra, bu neredeyse hiç olmadı.

§ 81. Şart kipinin son ekleri (parantez içinde daha sonrakiler, yani fonetik değişimlerle gelişen biçimler yer almaktadır): ikili ve üçüncü çokluk erken ortadan kalktı; bunların yerini üçüncü eril tekil aldı.

Sing.		
1	*kwy* (later *k*)	
2 m. / f. / 3 f.	*ty* (later *t*)	
3 m.	*y* or *w* (later disappeared)	
Plural		
1	*wyn* (later *n*)	
2	*tywny* (later *t*)	
3 m.	*w*	
f.	*ty*	
Dual		
3 m.	*wy*	
f.	*tyw*	

§ 82. Eski dilde zaten nadir bulunan geçişli-etkin bir koşul kipi türü, daha sonra, yalnızca *rḫ* "anlamak", "bilmek", "yapabilmek" ile bulunsa da; aksi takdirde her zaman geçişsiz-edilgen bir anlamı vardı ve bir koşulu ("nitel") gösteriyordu. Bağımsız olarak duruyorsa, tıpkı eski zamanlarda olduğu gibi (nadiren de olsa), genellikle daha önce bahsedilen bir eylemin yerine getirilmiş koşulunu (apodosis) getirir. Genellikle başka bir cümleye bağlı olan bir koşul cümlesi getirir. O zaman genellikle. ek çekiminin zamanında olan bir fiile bağlıdır (§ 83) ve bu nedenle bir katılımcıya ("sahte katılımcı") benzer. Bkz. §§ 124a, 125a, 132a.

Örnekler: *yy.ty ny ḥcty* "sevinirken yanıma geldin" (*12,5), *ywC.kwy m nb* "altınla ödüllendirildim" (*26,4), *w ꜣḥ.f wy w ḏꜣ.kwy* "iyileştiğimde beni yatırdı" (*47,5).

EK ÇEKİLMESİ

§ 83. En sık görülen zamanlar (tempora), eklerin (§ 52) doğrudan gövdeye *(ś ḏm.f* zamanı) veya parçacıklardan türetilen hecelerin *(n, yn, ḫr, k)* eklenmesiyle oluşturulur (§ 84). Tüm bu biçimlerden, tw hecesinin

daha fazla eklenmesiyle bir edilgen (§ 95) oluşturulabilir *;* bir diğer biçim ise daha kapsamlı edilgen *śḏ*mwf'dir (§ 96). Ayrıca, śḏm.f* ve *śḏm.nf* zamanlarından, izafi cümleleri tanıtan esas biçimler (§ 118) oluşturulur.

§ 84.Düzenli fiilin zamanları: Çeviriler yalnızca pratik bir şekilde tanımlıyor ve hiçbir şekilde bireysel biçimlerin anlamını tüketmiyor.

Active	Passive
śḏm.f he hears	*śḏm.tw.f* he is heard
śḏm.n.f he has heard	*śḏm.n.tw.f* he has been heard
śḏm.yn.f then he heard	*śḏm.yn.tw.f* then he has been heard
śḏm.ḫr.f he shall hear	*śḏm.ḫr.tw.f* he shall be heard
śḏm.kꜣ.f thus he hears	*śḏm.kꜣ.tw.f* thus he is heard

Pasif *śḏm.wf* (śḏm.f ve *śḏm.nf'den):* "duyuldu" ve "duyuldu" (§ 96).

§ 85. Zamanların çekimi: Eğer özne bir isimse, fiilin kökünün hemen ardından gelir; örneğin *mn rn.y* "benim adım başarılı oldu" (*10,5), *ꜣw yb.k* "yüreğin sevindi" (*5,11). *yr.n ḥmy nn* "majesteleri bunları yaptı" (*10,3).

§ 86. Özne bir zamir ise, fiilin köküne bir ek (§ 52) biçiminde eklenir; *śḏm.f* "o duyar" zamanı muhtemelen bir ismin biçimi üzerine kurulmuştur("işitme"). Kıptilere göre telaffuzu ś *eḏmóf* gibi bir şeydi .

§ 87. Neredeyse tüm zamanlar aktif ve pasifte kişisel olmayan şekilde de kullanılabilir. Görünüşleri o zaman isim öznesinden öncekiyle aynıdır: *yy.tw* "biri geldi" (*30,7), *yr.n.tw* "yapılacak" (*36,2), *rdy.tw m- ḥrn ṯꜣty* "vezire dayatıldı" (*52,4).

§ 88. *ś m.f* zamanı hem bağımsız hem de bağımlı cümlelerde, hem geçmiş hem de şimdiki zaman için kullanılır. İddialarda, sorularda, doğrudan ve dolaylı konuşmalarda, ayrıca isteklerde ve özellikle sebep olma, görme, bulma vb. fiillerinden sonra bir durumu, amacı veya sonucu ifade etmek için kullanılır. Örnekler: *wn nk pt* "cennet sana açık" (*6,1), *r n.yr bw r mf* "Kralın ikametgahında büyüdüm" (*10,2), d *y.ym .śn mk* "Onlara majestelerini görmelerini emrediyorum" (*13,6), *dy.śn pr.tr- rw* "(tanrılar) cenaze hediyesi versinler" (*8,8; 22,4).ḏ ẖ ẖ ḫ ꜣ ḥ ẖ

§ 89. *ś m.nf* zamanı geçmişi belirtir ve *ś m.f'ye* benzer bir şekilde kullanılır . Tarihsel anlatıda sıklıkla bağımsız olarak, ayrıca *m- t* "(duyduktan sonra)" ifadesine bağımlı bir ön-geçmiş gibi görünür. Örnek: *šmś.ny n r nfr* "Krala hizmet ettim (*9,10).ḏ ḏ ẖ ṯ

§ 90. Aynı şekilde *ś ḏm.yn.f* kipi tarihsel anlatıda sıklıkla görülür; *ś ḏm.k ꜣ .f* ise genellikle koşullu cümlelerin sonucunda görülür. Hem *ś ḏm.yn.f* hem ś ḏm *.k ꜣ.f* hem de *ś ḏm.rf ẖ sıklıkla* bir emri de ifade eder. Örnek: *ẖc.yn ḥ mf* "majesteleri göründü" (*30,9).

§ 91. Zayıf ve tekrar eden fiiller (§ 72,73) *ś m.f* kipinde iki farklı kipi (konuşma biçimini) gösterir,ḏ Güçlü fiillerde bunu tatmin edici bir şekilde tespit edemiyoruz, muhtemelen seslendirme konusundaki bilgisizliğimizden dolayı.

İki ruh hali

Usual Form		Emphatic Form	§ 92.
	śḏm.f he hears		*śḏm.f* may he hear
	w.n.f he is		*wnn.f* may he be
	mry.f he loves		*mrr.f* may he love
	mśḏ.f he hates		*mśḏḏ.f* if he hates

§ 93. Vurgulu biçim, fiile özel vurgu yapıldığında sıklıkla bağımsız ve bağımlı olarak (ancak düzenli olarak değil) kullanılır; bu nedenle, bağlaçla başlatılmış olsun veya olmasın, dilek, koşul, soru, emir, tehdit, sonuç vb. cümlelerinde. Ayrıca zamansal bağlılık cümlelerinde ve vurgulu ifadelerde de kullanılır. Vurgulu biçim bazen bir bağlaç gibi

çevrilmelidir; ancak genellikle, yine de, fiilin basit biçiminden farklı değildir.

§ 94. Vurgulu (çiftli) biçim yalnızca etkin ś ḏ*m.f'de* sık görülür . Ancak, edilgen ś ḏ*m.tw.f'de* de bulunur . Ek çekiminin diğer zamanlarında hiç bulunmaz. Örnekler: nC ꜣ.tn *mrr.y św* “çünkü onu kesinlikle seviyorum” (*10,4), *mrr.* ṯ*n* “eğer sen“Keşke” (*21,9), “ Muhafızların beni görmesinden korktuğum için saklandım” (*43,6), “Batılıların ilkinin kendisini övmesini isteyen ꜣꜣ *”* (* ḥ*21,1*ḥ).

§ 95. Ek çekiminin pasif halinde şu farklar ortaya çıkar:

a) § 84'teki tabloya göre hemen hemen her zamanı *-tw* aracılığıyla oluşturan pasifler, türetildikleri aktif kipe anlam olarak bile yakından ilişkilidir; *Cš.tw wr.w mb* “büyükler (majestelerinin) huzuruna çağrıldı” (51,5), *drp.tw.f* “kendisine adaklar sunulsun” (23,8), *gm.n.tw r* “Horus bulundu” (*33,11).ꜣḥ H

§ 96. b) Pasif *ś* ḏ*m.wf* (Tablo § 84 sonu) tekil halde *w* , çoğul halde *y ekini alır; bunların hiçbiri normalde yazılmaz. İkileme fiilleri ikilemeyi gösterir; zayıf fiillerin son zayıf ünsüzü ve w* eki genellikle yazılmaz . Örnekler: *n sp yry.w myty.t* “hiçbir zaman benzeri yapılmadı” (*16,10), *rdy.w nf y* ꜣ *w.t* “görev ona verildi” (*34,1 *ś* ḏ*m.nf* biçimleri arasında).

TAHMİNİ

§ 97. Kullanımı birkaç kesin durumla sınırlı olan eski bir biçim, sözde yüklemlide hala görülmektedir. Genellikle yazılmayan *w ekine sahiptir; bundan önce çoğaltma fiilleri ikilemeyi gösterir ve zayıf fiiller genellikle son zayıf ünsüz y'yi* yazmaz . Yüklem, öznesinin cinsiyeti, sayısı ve kişisi dikkate alınmaksızın değiştirilemez; veek almaz. Bu nedenle, ya bir özne ya da bağımsız bir zamir tarafından takip edilir.

§ 98. Yüklem kipi yalnızca olumsuz cümlelerde *tm* ve *ymy* “olmamak” fiillerinden sonra kullanılır ve genellikle aktif bir anlamı vardır: r ꜣ *n tm wnm N* “N’nin yenmemek için olan büyüsü=N’nin yenmemesi için olan büyü” (*56,8), *tm rdy* *r gś* “(hakkı) yana eğmeyen” (*11,3). §103 yasağına bakınız.

ZORUNLULUK

§ 99. Emir kipinin tekil ve çoğul hali vardır; hiyerogliflerde cinsiyet farkı ayırt edilemez, ancak Kıpti'ye göre seslendirmede varsayılır. Tekil, fiilin basit kökünü gösterir; çoğaltan fiillerde ikileme vardır. Çoğul, genellikle

yazılmayan ve zayıf fiillerde son zayıf ünsüzle birleşen *y* (daha sonra *w) son ekine sahiptir. Genellikle çoğul vuruşları belirleyiciye eklenir.*

Singular	Plural	§ 100.
śḏm hear!	*śḏm.y* hear!	
m33 see!	*ḏ3y.y* cross over!	

Örnekler: *s* *w* “kendini yükselt (29,4), *yry hrw nfr* “güzel bir gün yarat (kutla)!” (*49,11. 50,9).

§ 101. Aşağıdaki fiillerin düzensiz emir kipi vardır:

a Verme fiilleri (§74): *ymy* “vermek!”, *ymy* *my r fn* *.k* “burnuna merhem sür!” (*50,1),

b Gelme fiilleri (§ 75): *myw* “gel!”, *my.y* “gelin!”.

§ 102. Bu emri güçlendirmek için genellikle bağımsız bir zamir eklenir: ayrıca *yr* parçacığı (§69b) veya *n* edatı (§ 61b), her ikisi de şu eklerle: *C c yr.k* “ayağa kalk, sen!” (*38,4), šsp nk tp-n r “ilahi sunuyu kendine al!”

§ 103. Emrin olumsuzu (yasaklama) *ymy* “olma” emriyle ve ardından gelen yüklemle ifade edilir (§ 98): *ymy śn* “korkma!” (*48,7).

SONSUZ

§ 104. Fiil bazen fiil, bazen de öz olarak ele alınır. Güçlü fiillerde biçimi basit kök biçimidir; çoğaltan fiillerde son ünsüzü iki katına çıkarır; zayıf fiiller ve iki ünsüz fiilin nedenselliği (§ 78) dişil son ek t'yi ek olarak alır. Fiilin oluşumuna ilişkin tablo:

	mn to remain		*śmn.t* to establish
	mꜣꜣ to see		
	śḏm to hear		*mś.t* to give birth to
	śḥśḥ to hasten		*ḫnty.t* to sail up the river

§ 105. Infinitive bir özne gibi durur ve çoğu zaman gerçek bir özneden ayırt edilemez (*12,8'de çoğul olarak bile yazılır):

a) Özne, nesne, yüklem olarak bağımsız cümlelerde, genitif halde, vb. Örnekler: “Ey yaşayanlar, hayatı seven ve ölümden nefret eden *mrr.ywCn* *mś ḏ.w ḫpt ” (*36,4), sp n hdhd* “saldırı zamanı (örnek)” (*37,6), *dy.yn.k* ḳ *ny.t* “sana güçlü olmanı (kuvvet) veriyorum” (*13,1). “ gördüğün şey yüzünden yüreğin sevinecek *nm ” (*56,4).* ꜣ

§106. b) Fiillere (özellikle emirler, sebep vb.) ve *r* “için”, *m* ve

ḥ*r* “ile”, “sırasında” gibi edatlara (eşzamanlılık, bkz. §61) bağlı cümlelerde. Örnekler: Osiris *dy.f* “verebilir” — *yr.t* —ś *m* — *pr, t* “yapmak, güçlü olmak, dışarı çıkmak” (*23,2—4). “Seni ben yetiştirdim, *r* *p* *.t pś* dokuz yay halkını yönetmen için” (*16,2). “ Anıtlarının güzelleştirilmesiyle kralın gözdesi *m ś.mn* *mnw.f ” (*27,2),* *.wt* *r sby.t* “bedenler geçip gidiyor” (49,6).

§ 107. Mantıksal özne, *n* ile genitif halde infinitive'i takip eder (§ 21c) veya *yn* edatı ile “birinin tarafında” (§ 61g) tanıtılır. Örnek: *dw Wśyr yn N* .

“N tarafından Osiris'e tapınma.” (*27,1. *31,6).

§ 108. Eğer nesne bir özne ise, infinitive'den hemen sonra gelir, eğer bir zamir ise, infinitive'e bir ek olarak eklenir. Örnekler: „ güzelliğimi görmekten—güzelliğimin görüntüsünden—seviniyorsun (*12,5), *dw .f* “ ona tapmak” (*32,3).

§ 109. Bağımsız ve öznenin ifadesi olmayan bir infinitive, sıklıkla ardışık cümlelerde ortaya çıkar; buradabir fiil beklemeliyiz. Örnek: *yr.t nf śb* “ve ona bir kapı yaptı” (*11,10. *12,3; aynı şekilde ś *C* *C* *16,6).

§ 110. Aynı kökten gelen bir fiile, güçlendirme amacıyla tamamlayıcı bir infinitive olarak infinitive eklenebilir. Böyle bir durumda, üç ünsüz fiillerde dişil olmasına rağmen, genel olarak olağan biçimine sahiptir. Örnekler: *¿dm ś m.t wC* “yalnız kim dinleyebilir” (*11,2), *ḥnn.śn ẖnt* “eğer gayretle kürek çekerlerse” (*56,4).

§ 111. Infinitive ile yakından ilişkili olan, dişil bir infinitive gibi görünen *śḏm.tf* adlı bir durumsal biçimdir . Bunda, çoğaltma fiillerinin kökü ikileme göstermez ve zayıf fiillerin zayıf ünsüzleri genellikle yazılmaz. Özneyi ifade etmek için, bir genitive gibi, hemen durumsal biçimi takip eden bir özneyle veya zamir ekiyle birleştirilir. Nesne, bir zamir ise, bağımsız biçimlerde durumsal biçimi takip eder; bu konuda, eki alan infinitive'den farklıdır. Bir cümlenin veya paragrafın başında, durumsal biçim bazen bir fiil gibi bağımsız olarak durur; genellikle edatlardan sonra gelir; genellikle zamansal bir bağımlılığı belirtir. Örnek : *rdy.ty w ꜣ.tn rdwy.y* “Ayaklarıma yol verdim = koşmaya devam ettim” (*43,5), *ḏr ḫpr.t mny* “ölümünden beri” (*39,10).

PARTICIPLES

§ 112. Katılımcılar bir yandan aktif ve pasif, diğer yandan tamamlanmış (mükemmel) ve tamamlanmamış (mükemmel olmayan) eylem olarak ayrılır. Tüm katılımcılarda,çoğaltma fiillerinin kökü ikilemeyi gösterebilir; zayıf fiillerin kökü bunu yalnızca kusurlu ortaçlarda gösterir. Tablo:

	a) Active	b) Passive
Perf.	*śḏm* he who has heard	*śḏm.y* heard
	wnn he who has been	
	pry having come out	*ḥsy.y* praised
Im-perf.	*ḏd.w* saying	*śḫꜣ.w* who is remembered
	mꜣꜣ.w seeing	
	mrr.w loving	*dyy.w* who is given

§ 113.

§ 114. Tabloda gösterildiği gibi, katılımcıların son ekleri, mükemmel haldeyken: active—, edilgen *y;* eksik haldeyken: active *tv* , edilgen *w'dur* . Sayı ve cinsiyet açısından, katılımcılar isme benzer; bu nedenle, dişil tekil haldeyken *t* son ekini , çoğul haldeyken çoğul vuruşlarını ve *w* son ekini , dişil *wt'yi* alırlar ; ancak *w* genellikle yazılmaz.

Örnekler : *mk km.t, wCf* ḫ*ꜣs.wt* “Mısır’ı koruyan ve yabancıları boyunduruk altına alan” (*14,1, ayrıca bkz. *6,5), *mrr.w* “isteyen, ki—” (*21,1), “ onu büyüten babası *rnn św ” (*25,9), m* ḥ*-yb* “yüreği dolduran = sevgili” (*10,1), ḥ*sy.y* “övülen” (*14,9), *d* ꜣ*w.w* “onurlandırılan” (*32,1).

§ 115. Pasif katılımcıların mantıksal öznesi ya doğrudan ya da n ile tanıtılır *: mry RC, mś n* Ḏḥ*wty* “Re'nin sevgilisi, Thot tarafından yaratıldı” (*15,7). Soyağaçlarında: *yry n* “(başlıca babadan) doğan” ve *mśy n* “(anneden) doğan” (*21,4. *24,3).

§ 116. Gelecek zaman anlamı olan nadir bir katılımcı, sözde fiil sıfatında bulunur: *ś* ḏ*m.tyfy* “duyacak olan”; böyle bir durumda, çoğaltan bir fiilin kökü, çoğaltmayı gösterir ve zayıf bir fiilin zayıf ünsüzü nadiren yazılır. Bitişler:

Sing. m.	*tyfy*		fem.	*tyśy*
Plur. m.	*tywśn*		fem.	*tywśt*

Örnekler: *śnb.tyfy* “iyi olacak olan” (özel isim olarak: *15,3), “isteyen, ḏ*d-tyfy* diyecek” (*21,2), “her canlı, ś *w* ꜣ*.tyfy* geçip gidecek olan” (*21,8).

§ 117. Başka bir nadir katılımcı *ś* ḏ*m.n* “duyulabilen” olasılık belirtir. Sadece bir biçimde görülür ve hem dişil hem de çoğul ekini alabilir (§ 114 gibi).

BAĞIL FORMLAR

§ 118. Ek çekiminin *ś m f* ve *ś m.nf* zamanları nedeniyle , eril ek *w'yi (genellikle yazılmaz) veya dişil ek t'yi, eril veya dişil bir özneye atıfta bulunmalarına göre alan özne bağıl biçimleri türetilir. Fiil kökü ś m.wf* biçiminde , ś *m.f'nin* vurgulu biçimindekiyle aynı görünüme sahiptir (§ 92); dolayısıyla zayıf ve çoğaltıcıḏḏḏḏfiiller son güçlü ünsüzlerin ikilenmesine sahiptir. Bağıl biçimler tablosu:

Masculine:		Feminine:	§ 119.
	śḏm.w.f he whom he hears		*śḏm.t.f* she whom he hears, (that which he hears)
	śḏm.w.n.f he whom he has heard		*śḏm.t.n.f* she whom he has heard, (that which he has heard)

§ 120. Kullanımda katılımcılardan ayırt edilmesi zor olan bağıl biçimler genellikle özne olarak kullanılır. Daha sonra bir sıfatla, özellikle *nb* "all" ile kullanılabilirler . Genellikle bir bağıl cümle başlatırlar, örneğin epitetlerin sayılmasında. Örnekler: *dyy.t pt, m .t , ynn.t Cpy* "göklerin verdiği, yerin yarattığı ve Nil'in getirdiği" (*22,6), *nn yry.wnk ny* "bana yaptığın bu" (*24,10), š *nn.t ytn* "güneşin etrafında döndüğü" (*24,5). *kȝȝḥ*

ÇEVİRİCİ ZAMANLAR

§ 121. Fiil biçimleri, yardımcı fiillerle yapılan birçok birleşimlerle güçlendirilmiştir; halk dilinde (§ 8c) çoğunlukla "olmak" ve "yapmak" ile yapılan bu birleşimler, eski klasik dilin basit fiil biçimlerinin yerini giderek almıştır.

Yardımcı fiil "olmak".

§ 122. En sık kullanılan fiil biçimlerinin bazıları güçlendirilmiştir *veya yardımcı fiil yw* ve *wn'nin* önek olarak eklenmesiyle ifade edilir "olmak". Ek çekiminin biçimleri için (§ 83) iki olasılık kendini gösterir:

a Özne bir kez geçtiğinde:

yw śḏm.f he hears | *wn śḏm.f* he hears

yw śḏm.n.f he has heard | *wn śḏm.n.f* he has heard

wn.yn śḏm.f then he heard

b Özne iki kez geçtiğinde:

yw.f śḏm.f he hears | *wn.f śḏm.f* he hears

wn.yn.f śḏm.f then he heard

§ 123. *yw* ve *wn* “olmak” fiilleri gerçek bir isim cümlesinden önce de kullanılabilir (§ 27). *yw Cb.wy.ś m .k* “başında ber boynuzları var” (*38,8).ḏ ꜣ ḏ

§ 124. Benzer şekilde, gerçek isim cümleleri olmayan cümleler (§ 132) *yw* veya wn ile eklenebilir *:*

a Nitel (§ 80) ile: *yw* ṯ ꜣ*mdw* “tavuk konuşuyor = cıvıldıyor” (*55,7).

b r ve infinitive kipiyle (§ 106): *yw bw-nb r dw nfrw.f* “herkes onun güzelliğini övdü” (*35,2; ayrıca bkz. *30,11-*31,1).ḥ

§ 125. Bu gerçek olmayan isim cümlelerinin öznesi bir zamir ise, Yeni Krallık'ın yerel dilinde çok sık kullanılan (§ 8c) ve Kıpti dilinde hâlâ devam eden aşağıdaki birleşimler ortaya çıkar:

a Niteliksel kip ile: *yw.f ś m.w* “işitiyor”, y *w.k wbn.ty* “kalkıyorsun” (*55,3).

b r ve infinitive kipiyle : *yw.f* r *ś m* “duyuyor”, *wn.yn.śn r bh* “sonra kaçarak = sonra baş aşağı kaçtılar” (*37,9).

§ 126. *a Gelecek zaman ve gelecek emri, r* edatı ile infinitive halde verilir (§ 106); bu, *yw* “olmak” yardımcı fiilinden sonra gelir : *yw. nr drp ny*

"bana kurban vereceksin" (*36,7), *yw pt r yy.t* "bir gemi gelecek" (*48,8).

b Gerçek olmayan bir isim cümlesinde (§ 132): *yb n mk rb b* "senin majestelerinin yüreği sevinecektir" (*56,3).

§ 127. Yardımcı fiil *c c* "ayakta durmak", tarihsel anlatımdaki vurguyu yeniden üretmek için bir fiilden önce yerleştirilir. Genellikle *ś m.nf* *c c.n* kipi olarak , daha nadiren *ś m.f:* *c c* olarak görünür .

a Sonek çekiminin biçimleriyle: *C c.n t nn mf nC.śn* "sonra majesteleri onlarla anlaşmazlığa düştü" (*37,5).

b Nitel (§ 80) ile: *c c.n rdy.kwy r yw* "sonra adaya atıldım" (*45,2).

§ 128. Yardımcı fiil *yry* "yapmak", ek çekiminin biçimlerinde, diğer fiillerin ilgili biçimlerini açıklamak için kullanılır:

a Öncelikle bileşik fiillerle ilgili olarak: *yry.ś dy-Cn* "ona hayat verilsin" (*12,4. *11,11).

b Sonra başkalarıyla da: *yry.y šm.t* "Ben gittim = yaptım" (*43,8), *yry.ny ś m* "Öğrendim" (*51,9); *yr.k Cn .ty* "yaşaman dileğiyle" (*39,4).

§ 129. Tarihsel anlatılarda, özellikle de gitme fiillerinde, *pw* "bu" ve *yry.nf* "o yaptı" fiillerinin birleşimi kullanılır: šm.t pw *yry.nf* "gitmek onun yaptığı şeydi = o gitti".

§ 130. Yardımcı fiil p "olmak", "sahip olmak", farklı fiil biçimlerinde, özellikle olumsuz cümlelerde, geçmişte meydana gelen bir durumu veya eylemi belirtmek için fiilin infinitif hali ile kurulur: *n sp p .tw yr.t myty.t* "benzeri hiçbir zaman yapılmadı" (*54,7).

Sözdizimi

ANA CÜMLELERDEKİ KELİMELERİN SIRASI VE VURGU

§ 131. *a* Fiil ve isim cümlelerindeki düzenli kelime sırası daha önce tartışılmıştır (§ 25-27). Kelime sırası, bir kelimeyi vurgulayarak düzensiz hale gelir. Vurgulanan kelime genellikle bir cümlenin

başında bulunur ve edat ile tanıtılır yn veya yr … mf rdy.f — — — “Majesteleri bunu veren — — —”, *yr grt r* r *pn* “ancak bu büyüyü bilen” (*56,9).

b Kural olarak özne ile başlayan isim cümlelerinde, “olmak” fiili özne ile yüklem arasında anlaşılmalıdır (§ 27). Genellikle *pw “bu” zamiri (§ 57b, § 58) oraya eklenir. Yüklem* *m* “as” ile tanıtılabilir : *yb.ym śnw.y* “kalbim (benim) arkadaşımdı” (*45,5); *t ꜣnb m kśj.w* “Her diyar eğildi” (*19,2).

§ 132. İsim cümlesinin (§ 27) kelime sırası, özne-yüklem, fiil biçimleri olan cümlelere de aktarılır (gerçek olmayan isim cümleleri). Bu tür cümlelerde fiil şu şekildedir:

a Niteliksel kipte, özellikle geçişli fiillerle, bir durumu belirtmek için: *yb.wn m* “kalpler sevindi” (*34,11), *ḏꜣḏꜣ.t hr.ty* “tanrılar meclisi memnun oldu” (*35,11), *śt c c.w ꜣ ḳdš* “Kadeş’in arkasında konuşlanmışlardır” (52,3).

b r ile infinitive kipinde , özellikle geçişli fiillerle, bir durumun başlangıcını belirtmek için. Örnekler: *r y.t r dw* “insanlık sevinmeye ve bağırmaya başladı” (*31,2), *pś .t r dw .f* “dokuzlu (tanrılar) onu övdü”, (*32,3). ḥḥḥꜣ ḏḥꜣ

c Bu cümlelere “olmak” yardımcı fiili ile başlanabilir (§ 124).

§ 133. Sözcüklerin atlanması her türlü cümlede, özellikle de karşılaştırmalarda sık görülür. Özne veya nesne sıklıkla atlanır, özellikle de zamir olduğunda; ve aynı şekilde söylem kral hakkında olduğunda. Bkz.Ayrıca fiil biçimlerinin (§ 87) ve mastarın (§ 109) kişisel olmayan kullanımı. Örnekler: *ꜣw yb.k my RC* “kalbin Re’ninki gibi sevinsin” (*5,11), *yry.nf m mnwf* “onu anıtı olarak yaptı” (*6,8, *11,9. *12,2), *yry nf N* “onu onun için yaptı” (*6,11. *16,11). *cš.tw ur.w mbꜣḥ* “prensler (majestelerinin) huzuruna çağrıldı” (*51,5); *mn ḥ.f ḥ r yb* “kalbine hoş geldi” (kralın)” (*27,7).

ÖZEL CÜMLE TÜRLERİ

ÖZEL CÜMLE TÜRLERİ

Zaman cümleleri.

§ 134. Bağımlı zaman cümleleri bazen ana cümleden önce, bazen de sonra yerleştirilir. Genellikle bağlaçları yoktur, böylece bağımlılık koşulu yalnızca bağlam ve fiil biçimleri tarafından gösterilir. Bazen *m- ḥt* "sonradan" (*30,10), *tp-C* "önce" (*44,10), *ḏr* "beri" (39,10) vb. ile tanıtılırlar.

Örnekler: *yw wp.nf—, yw.y ḥr ḫ .ty* "açtı—, (ben) karnımın üzerindeyken" (*46,10-11), *ḏC pr, yw.nmw ȝḏ-wr* "bir fırtına çıktı, (biz) denizdeydik" (*44,9. (*48,3), *ḥḏ.n* t *ȝ*, *p ḥ.ny* "dünya aydınlandığında ben geldim" (*43.9), *ḥft śpr ḥm.fr nhrn* "majesteleri Naharin'e (Mezopotamya) geldiğinde" (*40,4).

Şart cümleleri.

§ 135. Koşullu cümleler *yr* "if" ile başlatılabilir ; ancak, sıklıkla bağlaç yoktur. Fiil genellikle bir sonek çekimi biçiminde bulunur; *śšdm.f* kipi genellikle vurgulu biçimde kullanılır (§ 91): *ḥtp.k* "sen battığında, dünya karanlıktadır" (*55,5—6), *mrr. ṯ n — — —, my šd. ṯ n* "eğer — — — istiyorsanız, o zaman okuyun!" (*21,9—22,1).

Son cümleler vs.

§ 136. "That", "in order to", "so that", "until" bağlaçlarımız çoğunlukla yeniden üretilmiyor; fiil genellikle *ś ḏm.f* kipinde duruyor. Bazen ***r*** (ayrıca *r- ḏd* *51,4; *r-nty.t* *30,8) bu tür cümleleri başlatır, Dolaylı soru cümleleri bağlaç olmadan başlatılır; amaç ve son cümlelerin *nüansı genellikle algılanamaz. r'yi* "in order to" (§ 106) mastarıyla karşılaştırın; *ś ḏm.f* kipi (§ 88).

Örnekler: " Ölüm günü gelinceye kadar sevinci hatırla" (*50,6), *dy.ym ȝ, ȝśn* "Onların görmelerine sebep oluyorum" (*13,6. 10), "dedi ki, *c ḥȝ.f ḥ nC.y benimle* savaşacak" (*42,7), "diledi ki, *yw.ym yry rd.wy.f* onun rehberi (ayaklarının arkadaşı) olmamı" (*40,2).

Soru cümleleri.

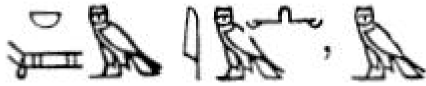
§ 137. Soru cümlelerinde ek çekiminin biçimleri bulunur; bunlar genellikle enklitik , *(y)rf* (§ 69b)'nin sıklıkla izlediği bir parçacıkla tanıtılır. Cümlenin başında veya sonunda gelen bu tür soru sözcükleri şunlardır: *m* , vurgulu: *yn-m* (*yn'ye* : § 131)

"kim?", "ne?"; yḥ "ne?". Tanıtmak için kullanılan genel parçacıklarsorular şunlardır: yn yw ilk sözcük olarak; trw , try ikinci sözcük olarak. Örnek yn-m yn ṯ w “Seni kim getirdi?” (*47,2.7).

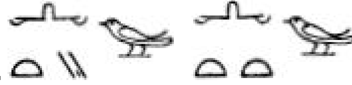
Olumsuz cümleler (§ 28b).

§ 138. Başlıca cümleler, cümlede her zaman ilk sırada yer alan daha eski *n* veya daha genç *nn* "değil" parçacıklarıyla olumsuzlanır . Fiil, ek çekiminin biçimlerinde ve vurgulu biçimde *nn'den* sonra *ś m.f zamanıyla bulunur (§ 91). nr mf* “majesteleri bilmiyordu” (*51,4), *nn sp uC* “biri kalmadı” (*45,1). Benzer şekilde, izafi cümlede de (§ 141c). *ḏ ḥ ḥ*

§ 139. Bağımlı cümleler, *tm* ve *ymy* “olmamak”, “sahip olmamak” yardımcı fiilleri aracılığıyla olumsuzlanır ; fiil yüklemde takip edilir (§ 98).

§ 140. Bağıl cümleler (§ 141c) *nyw.ty* “kim değildir”, “kim sahip değildir” sıfatıyla olumsuzlanır , bu da cinsiyet ve sayı bakımından özneyle uyuşur ve onu takip eder. Özne olarak da kullanılabilir. *nyw.ty.t* “var olmayan şey” (*9,5).

İlişkili cümleler.

§ 141. *a Bağıl cümleler (bkz. § 28a) genellikle bağıl zamiri nty, nty.t* “kim”, çoğul *nty.w* ile başlatılır ve bu aynı zamanda özsel olarak da kullanılabilir. Örnekler: *s nty tp t* “dünyada olan bir adam” *ꜣꜣ*(*56,11), *p ꜣnty ḥmf ym* “Majestelerinin bulunduğu yer = saray” (*52,8), *nty.w ym.ś* “içinde olanlar” (*44,11), *nty.w-ym* “orada olanlar = ölüler” (*32,4), *nty.t* “olan (var olan)” (*9,5).

b Giriş niteliğindeki “kim” bağıl cümlelerde sıklıkla atlanır; bu durumda, özne aynıysa, fiil bir katılımcı biçimini alır; ancak özne farklıysa, bağıl biçimi tercih eder (§ 118): *prr.t mb ꜣḥn ṯ r-Cꜣ* “büyük tanrının önüne çıkan (yani bir adak olarak sunulan)” (*19,8), “prens, *rdy.wn śtn* kralın gönderdiği” (*27,3), “ tanrıların önünde eğildiği Osiris, *nrr.w nf n ṯ r.w* ”

(*28,9), *ś* ḳ *d.w ym.ś r* ḫ *w.nk* “içinde (teknede) tanıdığın (senin bildiğin) kürekçiler var” (*48,9).

c Bağıl cümle, ya olumsuz bağıl nyw.ty (§ 140) ile olumsuzlanır ; ya da, isim cümlelerinde, giriş olumsuzu *n* ile , *nn* “değil” (§ 138); *nn rw* “sınır yoktur” (*7,7), *wś .t nn m.ś* “dümeni olmayan bir gemi” (*43,4), “bir kahraman, *nn šn.nw.f* benzeri (ikincisi) olmayan” (*42,6). ḏ ḫ ḥ

Hiyerogliflerin Listesi.

Aşağıdaki hiyeroglif listesi, Lepsius'un Berlinli Ferd. Theinhardt'ın tip dökümhanesi için sınıflara göre düzenlediği tam listeden bir seçkidir. Bugün, o zamanlar yanlış tanımlanmış olan birçok işaretin gerçek anlamını biliyoruz; ancak diğerlerinin çoğunun anlamı henüz bilinmiyor.

Her hiyerogliften sonra (italik olarak) bağlı olduğu Mısırca wibh kelimesi verilir; ayrıca fonetik değeri yazılmamışsa işaretin nasıl okunacağı da verilir. Ayrıca, hiyerogliflerin belirleyici olarak yerleştirildiği sınıflar (kalın yazı tipinde) verilir. Liste ve veriler eksiktir. Okuma alıştırmaları için gerekli olanlara ek olarak, yalnızca en sık kullanılan hiyeroglifler, fonetik değerler ve ifadeler verilir.

Kısaltma: y. = tanrı.

A. ERKEKLER

2 aramak, *cš*

5 *dw , yw* , ibadet etmek ꜣꜣ

8 , ḳ ꜣ ḥ ꜣ

9 dönmek için, *Cny*

16 dans etmek, sevinmek, *kśkey*

19 eğilmek

27 ölüm, J mumya, şekil, *twt*

29 şef, memur, *wr* , *śmśw, śr*

30 yaşında adam, *y w* ȝ

31 vurmak, *w* ḥ

49 *Wś* , inşa etmek ḥ

51 d, inşa etmek ḳ

71 çocuk, h̲ *rd*

80 ölüm, düşman

82 asker, *mšC*

84 mahkum

85 düşman, yabancı

89 adam, ek § 53

91 konuşmak, yemek yemek

92 oturma, yorgunluk

98 içmek, *swr*

— kürek çekmek

100 saklanmak için, p *ymn* ḥ ȝ

101 *wCb* , temizlemek için

105 işe götürmek

106 (nm.ağırlık) ḥ ḥ

110 ölü

117 kral, ek § 53

120 kral, Osiris

121 kral

128 *milyon* , *s b*

128 yabancı, Bedevi

131 saygıdeğer kişi, špś

Düşmeye 133 *saat kaldı*

139 onurlu kişi, ek § 53

B. KADINLAR

3 şarkıcı, dansçı

7 kadın, ek § 53

12 *yaşında*

15 doğurmak

16 *rn*

C. TANRILAR

1 *wśyr* , g. Osiris

3 *puan* , g. Pta

7 g.t nn (Pta)

9 *yn- rt* , g. Onuris

10 *dk* , g.Dak

11 *ymn* g. Amon

19 *šw* , g. Göster

25 *rC* , g. Yeniden

31 ştş *bCrw* g. Set, Baal

32 *ynpw* , g. Anubis

33 gün *wty* , g. Thot

36 *nmw* , g. Khnum

54 *m C.t*

D. İNSANIN PARÇALARI

1 gün , tp

3 *gün*

6 saç

10 , *yıl* görmek (bkz. *wśyr*)

12 görmek

15 *Cyn*

17 *w* d *.t* cf. F 5

29 *gün*

33 tükürmek, akmak

35 *ay*

37 geri

38 *şilin*

39 emzirmek

43 kucaklamak, *pt* ḥ

46 bin ꜣ

47 n, nyw negatif

51 *gün* ḥ

52 *derece* ḥ ꜣ

56 <u>d</u> r ṡ

58 *saat* ḥ

63 için 59 c

62 *m* , *rm* ḥ

63 *gün, gr* ḥ

65 *benim*

66 *nk* dağıtmak için ḥ

69 vurmak, vb., *n t* ḥ

76 *gün*

82 *mm* ꜣ

MÖ 84. *<u>yüzyıl</u>*

87 *d r* ḳ

90 *b* adam ꜣ ḥ

90 *metre*

95 *metre* ḥ

96'ya kadar, *yw* , *nmt, c* ḳ

98 geri dönmek, *kurcalamak*

99 bacak, *rd*

101 *gr*

102 ḳ

103b

110 et, *C* ḥ

111 et

E. MEMELİLER

2 at, *tr* ḥ

3 öküz, k , *y* ꜣ ḥ

9 bağlı kurbanlık hayvan

13 *yaşında*

14 *yaşında*

15 *yıl* ꜣ

17 keçi, sürü, e - <u>ö</u> ? ꜣ ḥ

19 *śC* ḥ

22 *kuzeybatı* ẖ

28 babun, öfke

36 *metre* ꜣ

38 *satır*

49 *s b* , *wp-w .wt* ꜣ ꜣ

55 *yaşındayım*

58 *saat*

66 kötü hava, g. tš ṡ

F. MEMELİLERİN PARÇALARI

E 3 yerine 3 *y* ḥ

5 burun, nefes almak, *fn* <u>*d*</u> *,šr.t, rš*

6 boyun

8 *ş.t*

15 *sayfa* ḥ

16 ḥ ꜣ

30 *.t* ꜣ

33 *hafta*

35 *yaşında*

41 *kübik metre*

44 *h, b , tarafından* ḥ ḥ ꜣ

46 duymak, *ś* *d* *m, ydn*

48 *sayfa* ḥ

49 *pš* ḥ

51 *whm*

58 memeli

59 *b* ṡ ꜣ

60 *ton* ṡ

61 kuyruk

63 *ywC* , *yśw*

G.KUŞLAR

1 , ayrıca G 5 için ꜣ

5 *kere*

6 *gün* ḥ

8 *gün* ḥ

13 *gün* Ḥ

15 tanrı, kral

16 *yaşında*

28 *C h m*

30 *mwt*

33 *sayı(?)*

36 *metre*

38 m § 13

46 *gr*

48 *günlük ağırlık* ḥ

53 *kilo* , *b* ꜣ

54 *siyah beyaz* ꜣ

58 *yaşında* ꜣḥ

60 *kişilik*

66 *gün* ꜣ

67 *s* , *gb* kuşlar ꜣ

71 *derece* ḳ

73 *sayfa* ꜣ

75 *t kuzeybatı* , *kuzey* ḥ

78 *günlük*

79 *saat*

80 kötülük

81 *y.t* ḥ

83 *saat*

87 *ton* ȝ

90 *şilin*

91 *gün*

92 *b* , ruh ȝ

H. KUŞLARIN PARÇALARI

1 *sayfa* ȝ

3 *numara*

12 uçmak

13 *ş* , *m C* ȝ

21 yumurta, tanrıça

I. AMFİBİLER

2 *TL* ȝ

4 *śbk*

7 gr. Sobk

8 *km*

9 kurbağa, kara kurbağası *t* ḥ *k*

10 *fn* ḥ

11 yılan, tanrıça

16 G 33'e bakın

23 yılan

26 *gün*

30 *günlük*

K. BALIK

1 *yaşında*

2 balık

10 <u>*saat*</u> ȝ

L. BÖCEKLER

1 *bayt*

3 *kişi* ḥ

L. BİTKİLER

1 ağaç, *ym* ȝ

9 *ton* ḥ

13 *rnp* , *.t-sp* ḥ ȝ

17 *dakika*

22 *saat* , *saat b* ḥ

24 *h, tny,(ny- wt?)* ṡ ṡ ṡ

26 *µm²*

30 *gün* ṡ

33 *yaşında* , §13

33 *yy* (*y y?*) § 75 ȝ

35 *.t* ṡ ḥ

36 *santimlik bt* ȝ

37 *ş* ȝ

39 *.t* ȝ ḥ

41 *bitki, n, ysy* ḥ

42 ḥ ȝ

43 *metre* ḥ

47 *gün* ꜣ

63 *loto*

67 *saat*

68 ḥ ꜣ

73 (*geç*) *w d*

74 *gün* ḥ

77 (*eski*) *w d*

80 *metre* ṡ

82 *yatak odası*

89 *şnw.t*

90 asma, çardak

92 *incir, d b* ꜣ

93 *milyar*

98 *n d m*

N. GÖK, YER, SU

1 cennet, *pt, ry* ḥ

2 *gece, kwkw*

5 *ton* ḥ

7 güneş, tarihler, *rC, hrw, w* ṡ ṡ

13 ışık, ışığa, *nmm.t* ḥ

14 *śpd*

23 *C* ḥ

26 *sayfa* ṡ

28 ay, *yC , ybd* ḥ

30 *śpr*

35 *śb , d* ȝ ȝ

37 *ton* ȝ

40 çöl, yabancı ülke, *ś.t* ḥ ȝ

42 *gün*

44 *yaşında* ȝ ḥ

46 ilçe, *sp.t, sp* ḥ

47 kara, toprak, *t , ydb* (bkz. X 20) ȝ

48 dünya, kara

49 yol, sınır, *w .t, r(y)* ȝ ḥ

50 *ym* (daha sonra *m* §13) *gś*

51 taş

53 veya o tane

54 (kum, tütsü, boya)

55 *nmw*

58 *bay*

59 gölet

60 *ş*

61 *µm*

66 *yaşında*

72 *tarafından* ȝ

0. BİNALAR VE PARÇALARI

1 şehir, ev, *nw.t*

3 ev, *pr*

6 *pr.tr- rw* ḥ

9 *saat*
10 *bay, nm*

12 *saat*

17 *nb.t -t* (Neph-thys) ḥ

19 *H.t- r, tanrıça Hathor* ḥ

29 *cc* ḥ

36 duvar

43 kapı, *śb* ȝ
45 *nb* ḳ
48 *sayfa* ḥ ȝ

51 mezar, piramit

53 *t n* dikilitaş ḥ

54 dikilitaş

61 <u>*saat*</u> *kr*

63 *l-śd* ḥ

65 bayram, *b* ḥ

68 basamaklı taht
69 kapı, açmak için, *C* ȝ
70 *s* cıvata
71 *yaşında, sb, swy*
72 <u>*t*</u> *s*
74 *dakika* , g. Min

76 *gün* *ḳ*

80 *.t* , ev *ḥ*

84 *şilin* *ḥ*

P. GEMİLER VE PARÇALARI

2 gemi, *wy d* , akıntıya karşı hareket etmek *ꜣ ḥ*

14 *ynty* , akıntıya karşı yelken açmak *ḥ*

16 s , *nfw* *ꜣ*

19 *C.C.* *ḥ*

21 dümen

22 *satır* *ḥ*

23 *šsp*

S. EV MAKALELERİ

1 *ś* (bkz. *wśyr*) *ꜣ*

5 ben gibi

7 uyumak

8 ölmek

9 *ś*

17 *tp* *ḥ*

19 *yıl*

20 *saat*

25 tabut

28 *günlük* *ꜣ*

29 *yaşında*

31 *gün* ḥ

34 *yaşında*

39 *m d r*

42 elbise, *mn .t* ḥ

42 *milyon .tšś* (*Crf* ?) ḥ

51 *w d c*

54 *t s*

58 *m* ꜣ

59 tanesi tanrıların ve bölge isimlerinin imgelerini temsil ediyor

R. TEMPLE MAKALELERİ

1 *Wd w* ḥ

2 *ağırlık* ḥ ꜣ

13 tanrı, *n t r*

16 *saat ry.tn t r*

18 *gün*

20 *cm* ꜣ

22 *şilin* ,

26 *yaşında* ꜣ

28 *yaşındayım, bayanım*

29 *ş.t* ꜣ

S. GİYİM, TAKI, NİŞANLAR

7 *artı* ḥ

8 *gün* ḥ

11 *n* , *bayt*

13 *ś m.t* ḥ

14 *w* § 13

17 *ş.t.y.*

28 *yaşında* ḥ

31 *saat*

32 giyim

37 dil, ölüm, *bay, nś*

38 *tonluk bt*

39 *şilin*

41 *gün d*

43 *santim* ḥ

44 45 gibi

45 hazine, (*d s.t?*) Yahudi olmayan: hazinedar ꜣ

48 *kalp masajı*

50 *rp, ś m* ḥ ḥ

56 *yaşında*

61 *ṯ yeni*

62 ḥḳꜣ

63 *Cwt*

64 *genişlik , ḏ cm* ꜣ

65 *ağırlık* ꜣ

66 *wśr*

75 *gün* ḥꜣḥꜣ

T. SİLAHLAR VE SAVAŞ MAKALELERİ

1 yabancı ülke, *c m, m , ṯ n* ꜣḳꜣ

2 *gün*

3 *saniye* ḥ

9 *adet/yıl*

10 *pš* ḥ

15 kesmek

20 *şm*

21 *sayfa*

31 *yaşında*

33 ok, *ś ẖ r , śśr*

39 *ś* ꜣ

41 *derece* ꜣ

43 *saat*

45 savaş arabası

U. ARAÇLAR VE TARIMSAL ALETLER

3 *saat*

5 *yeni*

8 *m* Q 58 *m c ile* ȝ

ȝ

12 *bay* , çapa

13 saban *šnc*

14 *tm*

19 *yaşında*

20 *dakika*

21 <u>*gün*</u> ȝ

24 *bay* (*b* : U 31) ȝ

27 *dk* ḥ

28 *kilo* ȝ

29 *wb3* açmak için

30 *metre* ḥ

31 *b* (*bay* : U 24) ȝ

33 *ft²* ḥ

36. *gün*

38 *tuvalet*

40 *nr.t* (Neït)

42 *şmş*

45 *ay, gnw.t rś* *ḳ*

48 *saat* *ꜣḥ*

49 *sayfa* , *sayfa* *ḥ ꜣḥ*

50 *nb*

V. HASIR İŞİ

1 kordon, bağlamak için, *š .t* 100 (bkz. S 14) *ꜣ*

2 *saat* *ꜣ*

5 *hafta ym* *ꜣ*

ꜣḥ

6 *şilin*

6 *šś* (bkz. S 42)

8 çuval, *Crf*

10 *kr* *ḳ*

15 *metre* *ḥ*

17 *şilin*

21 *gün*

26 *hafta* *ꜣ*

27 *hafta* <u>*önce*</u>

28 *saniye* *ꜣ*

29 *saniye* *ꜣ*

30 *ḥ*

34 *şilin*

37 *hafta* *ꜣḥ*

41 *pH* <u>*saat*</u>

43 <u>*ton*</u>

44 *yaşındayım*

45 *śb* , mumyalamak (*ağırlık*) ḥ

B. GEMİLER

1 yağ, *bay .t, b ś.t* ḥ ꜣ

4 *saat* veya *ś* ḥ

5 su, *b* k ḥ

6m ḥ

8 *nt* ḥ

11 *s nm*

13 sıvı, hediyeler *t* ḥ k

14 *yaşında t.t* , *süt*

21 *nw* , yn

22 *yaşında*

23 *yaşında*

23 *m ağırlık* ꜣ

26 *wCb*

29 *benim*

31 *wś , yeni.t* ḥ ḥ

33 ekmek, *t* ꜣ

34b ꜣ

35 *yıl*

37 ateş, yemek pişirme

39 *şn t r*

40 *gün*

40 meyve
43 *sayı*
46 *bin* ꜣ
49 *b, bayram* ḥ
53 mısır, *yt*
59 bakır, kollar
60 *ton* ꜣ

X. TEKLİFLER

3 *n n* ḥ
4 ekmek sunusu
10 *p ağırlık* ꜣ
14 *sp*
19 *ton* ꜣ
20 *yard* (bkz. K 47)
22 *gün*

Y. YAZI, MÜZİK VE OYUN MAKALELERİ

1 *dakika*
2 kitap, özet
5 arp
8 *ś m* ḥ
9 *nfr*
11 *yaşında* ꜣ
12 *dk*

Z. İNMELER VE ŞÜPHELİ İŞARETLER

5 *yıl* 13.39c.
7 *şw , wpy* ꜣ
9 *ay d*
10 *yıl* ḥ
12 *ton*

19 *saat*

22 *saat* *k*

25 *yp.t*

30 *mil*

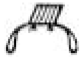
Kelime bilgisi.

Kelime dağarcığı, okuma alıştırmaları için gerekli kelimelerin yanı sıra, daha kolay metinlerde sık kullanılan diğer kelimeleri de içerir. Kelimeler Mısır alfabesine göre düzenlenmiştir (§ 12); ancak aynı hiyerogliflerle yazılanlar, daha kolay bulunabilmeleri için gruplara ayrılmıştır. Grupların veya tek tek kelimelerin önüne yerleştirilen hiyeroglifler, söz konusu kelimenin tüm yazımını hiçbir şekilde temsil etmez; ancak kelimenin yazımından yalnızca karakteristik bir işarettir ve bu, yeni başlayanlar tarafından kelimenin tanınmasını kolaylaştırmak içindir. Numaralar, kelimenin tam yazısının bulunabileceği okuma alıştırmalarının sayfalarını verir.

Kısaltmalar: e. = Tanrı. s. = ülke. s. = yer, t. = tapınak.

 ꜣ

ꜣ.t anı.

 ꜣUzak , mutlu olmak *12,8.

ꜣw uzunluğu *20,10. 47,10.

ꜣwt-yb sevinç *24,7.

 ꜣbw fil, fildişi.

ꜣbw kasabası Elephantine.

ꜣbḥ *(i?)* *18,7'yi karıştırmak için.

ꜣbḏw kasabası Abydos *8,5.

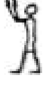
 ꜣpd ördek, kaz, kuşlar *8,8. 36,9. 45,10.

 ꜣmm kavramak için *28,1.

ꜣḫ.t alanı *26,7.

 3.t su ḥ baskını § 48.

ꜣacele etmek, hızlanmak *52,5.

 ꜣś.t yeri *9,3. 49,7.
ꜣ *Tanrıça* İsis *19,1.
ꜣ*ś.t-yb* dileği *19,10.
ꜣ*ś.t-* ḥ *r* muayene *24,5. 32,2.
ꜣ*šr.t* rosto et *1,9.
 ꜣṯ*p* yüklemek için.
ꜣṯ*py.t* yükleme.
ve
 y oh! *21,5. § 70.
 y3w hayranlık, tapınma *31,4. 53,11.
 Neden ꜣ yaşlı olmak *istiyorsun ?*
 y ꜣ*w.t* ofis *15,2. 21,10.
 ve ꜣ doğuya *doğru .*
ꜣ*yb.ty* doğu, sol *55,3.
y ꜣ*t* fasulyesi (?) *7,2.
y ꜣ*rr.t* şarap *25,8.
 y ꜣḫ*;w* dönüştürülmek *22,9.
y ꜣḫ*;w* ihtişamı *5,6.
y ꜣḫ*;* mükemmel *14,9. 33,5.
 y ꜣḫ*;.t* ufuk *3,7. 20,4. 55,1.
y ꜣḳ*.t* ampul benzeri *45,9.
 yy (y ꜣ*y?)* gelecek § 75. *9,1.
yy-wy hoş geldiniz! *33,9.
yCy yıkamak için *27,8.
 *yC*ḥ ay *15,8.
yw § 122ff. § 26c. 131 b.

yw(t) gelecek *12,8.42,5.51,1. § 75.
yw islsnd *13,8. 43,10. 45,2.
ywC ödüllendirmek için *26,14.
ywC varisi, miras *9,7. 29,2. 33,10.
ywf et *1,8.
ywnw kasabası Heliopolis *11,5.
yb inanmak *46,2.
ysusuzluk çekmek *43,11.
yb kalp *3,6. 25,7. Bkz. *ḥry-yb* ,
ybd ay *5,1. § 48.
yp saymak için *34,4
yp.t- ꜣś.wt t. Karnak (Teb) *4,9.
ym orada *7,6. 45,8 bunun *22,8.
ym ꜣ.t iyi *12,10. 15,5.
ym ꜣḫ; itibar *2,7.
ym ꜣḫ;y layık, saygıdeğer *2,3.4.
*48,7. § 139 .
benim ver! *50,1. § 101.
ymy *10,1. 19,5'te bulunan kişi.
ymy-yb canım *7,10.
ymy-r3 (mr) yönetmen *2,6.7.
ymn (kendini) gizlemek.
ymn g. Tebli Amon *2,9.
ymn.t batı *20,1. 28,2.
ymn.ty batı, sağ 3,7. 55,5.
*27,1 tarafında *yn* . § 61g.
yn-m kim? *47,2. § 137.
*22,7'yi getirmek *.*

ynw teklifi *19,3.

 ynpw g. Anubis *19,4.

ynr taşı *6,10. 54,6.

yumurta kabuğu *55,7.

 *ḫ**52,9'u içine almak için *yn* .

ynḫ kaş *46,9.

 (y)n ḏ - ḫr Selam olsun! *27,10. 31,8.

yıl eğer § 135; vurgu § 131.

Eklerle: *18,8. § 69b. § 102. § 137.

 *20,3'ü yapmak için .

yaratmak, meydana getirmek* 18,7.

§ 115. 128.

vakit geçirmek *45,4.

yardımcı fiil § 128.

yry-yḫ;.t *11,4'ü feda etmek için.

SON SÖZ

kitabın tamamını tercümeye hazır eylemesemde lazım olan kısımlarını tercüme ettim umudum odur ki harfler durağının yıldızlı yolunda sizlere faydalı olur.